

Technická univerzita v Liberci

Hospodářská fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2005

Lucie Dřevínková

Technická univerzita v Liberci

Hospodářská fakulta

Studijní program: 6208 - Ekonomika a management

Studijní obor: Podniková ekonomika

II. etapa reformy veřejné správy

2nd phase of public administration reform

DP – PE – KPE - 200513

LUCIE DŘEVÍNKOVÁ

Vedoucí práce: doc. Ing. Václav Urbánek, CSc., KPE

Konzultant: Bc. Josef Dřevínek, Městský úřad Frýdlant v Čechách

Počet stran: 75

Počet příloh: 6

Datum odevzdání: 20. 5. 2005

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména §60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

Datum: 20. 5. 2005

Podpis:

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu diplomové práce panu doc. Ing. Václavu Urbánkovi, CSc. za ochotu a odbornou pomoc při vypracování této práce.

Ráda bych také poděkovala konzultantovi diplomové práce panu Bc. Josefu Dřevínkovi, tajemníkovi Městského úřadu Frýdlant v Čechách, který mi poskytl potřebné materiály, informace a názory pro praktickou část práce.

RESUMÉ

V diplomové práci „II. etapa reformy veřejné správy“ je charakterizována reforma veřejné správy, zejména její II. etapa a její průběh na Městském úřadě Frýdlant v Čechách.

Teoretická část shrnuje základní východiska pro problematiku veřejné správy, charakteristiku veřejné správy, územní samosprávy a obce.

V následující části je provedena analýza reformy veřejné správy, zejména její II. etapy, její cíle, podmínky úspěchu a průběh.

V praktické části je vymezena charakteristika Městského úřadu Frýdlant v Čechách, jeho organizační struktura před a po zavedení II. etapy reformy veřejné správy a hlavní problémy související s II. etapou reformy veřejné správy.

Na závěr jsou popsány dopady II. etapy reformy veřejné správy.

Klíčová slova: veřejná správa, reforma veřejné správy, obec, městský úřad, organizační struktura, rozpočet.

SUMMARY

In diploma work „2nd phase of public administration reform“ is characterized public administration reform, especially its 2nd phase and process of reform at Municipal office Frýdlant v Cechách.

Theoretical part summarizes basic outcomes for issues of public administration, features of public administration, local authority and municipality.

In following part is analysis for 2nd phase of reform of public administration, its goals, conditions and process.

In practical part topic is reduced to characterize Municipal office Frýdlant, its organizational structure before and after implementation of 2nd phase of public administration reform and main problems interrelated with 2nd phase of public administration reform.

At the end is described outcome of 2nd phase of public administration reform.

Keywords: public administration, public administration reform, municipality, municipal office, organizational structure, budget.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ

%	procento
„“	uvozovky
@	zavináč
/	lomítko
§	paragraf
()	závorky
-	pomlčka
apod.	a podobně
a. s.	akciová společnost
atd.	a tak dále
č.	číslo
ČR	Česká republika
http	hypertext transfer protocol
HW	hardware
Kč	koruna česká
kol.	kolektiv
max.	maximální
MěÚ	městský úřad
mld.	miliarda
např.	například
OkÚ	okresní úřad
PC	počítač
popř.	popřípadě

Sb.	sbírky
str.	strana
SW	software
tis.	tisíc
tj.	to je
tzn.	to znamená
tzv.	tak zvané
vyd.	vydání
www	world wide

OBSAH

Úvod	12
1 Teoretické základy veřejné správy	13
1.1 Základní pojmy	13
1.2 Charakteristika veřejné správy	14
1.3 Charakteristika územní samosprávy	16
1.4 Charakteristika obce	19
1.4.1 Majetek obce	21
1.4.2 Obec a zabezpečování veřejných statků	22
1.5 Veřejná správa a veřejné finance	23
1.6 Rozpočet obce	24
1.6.1 Rozpočet obce jako decentralizovaný peněžní fond	25
1.6.2 Rozpočet obce jako účetní bilance	25
1.6.3 Rozpočet obce jako rozpočtový plán	26
1.6.4 Rozpočet obce jako nástroj obecní politiky	28
1.6.5 Příjmy a výdaje rozpočtu obce	29
2 Reforma veřejné správy	31
2.1 Vývoj územní veřejné správy	31
2.2 Důvody pro zavedení reformy	32
2.3 Podmínky úspěchu reformy	33
2.4 Průběh reformy veřejné správy	33
2.4.1 I. etapa reformy veřejné správy	34
2.4.2 II. etapa reformy veřejné správy	34
2.5 Seznámení veřejnosti se změnami ve veřejné správě	36
2.6 Úkoly reformy veřejné správy pro příští období	37
3 Město a Městský úřad Frýdlant v Čechách	39
3.1 Základní údaje o městě	39
3.2 Základní údaje o MěÚ	40
3.3 Struktura MěÚ	40
3.3.1 Organizační struktura MěÚ před II. etapou reformy veřejné správy	45
3.3.2 Organizační struktura MěÚ po II. etapě reformy veřejné správy	46
3.3.3 Optimalizace organizační struktury MěÚ Frýdlant	47
3.3 Správní obvod Frýdlant	53
4 Problémy související s II. etapou reformy veřejné správy	55
4.1 Personální oblast	56

4.1.1	Nárůst počtu zaměstnanců	56
4.1.2	Odborná úroveň zaměstnanců	57
4.1.3	Šetření Ministerstva vnitra	58
4.1.4	Personální problémy na MěÚ Frýdlant.....	59
4.2	Ostatní problémy	60
4.2.1	Technologické a prostorové vybavení.....	60
4.3	Finanční zabezpečení reformy veřejné správy.....	62
4.3.1	Financování a veřejná správa	62
4.3.2	Financování obcí s rozšířenou působností	65
4.3.4	Rozpočet 2005.....	67
5	Dopady reformy	70
5.1	Dopady reformy na město Frýdlant v Čechách	71
	Závěr	72

Úvod

Česká republika v posledních letech prochází velkými změnami ve všech oblastech. Jednou z oblastí, kde se udály a stále dějí velké změny je veřejná správa.

Změny, které nastávají ve veřejné správě se obecně nazývají reforma veřejné správy. V současné době skončila II. etapa reformy veřejné správy, která měla a má vliv na každého občana České republiky. Tato oblast je velice pestrá po stránce politické, ekonomické a zejména legislativní. Tyto důvody a zejména znalost činnosti a prostředí Městského úřadu Frýdlant v Čechách mě přivedly na myšlenku, zvolit si téma II. etapy reformy veřejné správy, jako téma mé diplomové práce.

Základem diplomové práce je přerod Městského úřadu Frýdlant od 1.1.2003 na pověřený úřad III. stupně v rámci II. etapy reformy veřejné správy, po zániku okresních úřadů. Teoretická část shrnuje základy veřejné správy (charakteristiku veřejné správy, územní samosprávy a obce). V praktické části je provedena analýza reformy veřejné správy, zejména její II. etapy, Městského úřadu Frýdlant a jeho organizační struktury před a po II. etapě reformy veřejné správy a problémů související s přenosem působností z okresních úřadů. Na závěr jsou popsány dopady II. etapy reformy veřejné správy.

Diplomová práce navazuje na ročníkový projekt a několik dalších prací, které jsem během studia na hospodářské fakultě vypracovala. Tato skutečnost mi napomohla lépe pochopit vznik, průběh, ale i klady a zápory II. etapy reformy veřejné správy.

Obecně lze konstatovat, že II. etapa reformy veřejné správy neměla, zejména při vzniku pověřených úřadů III. stupně, ve všech pověřených městech stejný průběh. Malé město, jako mnou vybraný Frýdlant, se potýkalo s o mnoho většími problémy než město velké. O to víc mě lákalo přispět svým malým dílem na zdárném vzniku a posléze chodu pověřeného úřadu III. stupně ve Frýdlantu v Čechách. S potěšením mohu konstatovat, že některé mé návrhy byly akceptovány a jsou uskutečňovány v praxi.

1 Teoretické základy veřejné správy

1.1 Základní pojmy

Veřejná správa

Veřejná správa je pojem, jímž označujeme souhrn určených činností, které produkují orgány státní správy, samosprávy a veřejnoprávní korporace. Je to proces, kdy dochází k řízení (spravování) veřejných záležitostí v tzv. veřejném zájmu. Subjekty, které veřejnou správu realizují, ji vykonávají jako zákonem uloženou povinností, která je dána jejich postavením jako veřejnoprávních subjektů.

Samospráva

Samospráva je občany volený orgán, který samostatně spravuje záležitosti územního celku – obce nebo kraje.

Státní správa

Státní správa je vykonávána buď přímo prostřednictvím správních orgánů (např. ministerstva, celní úřady, Národní bezpečnostní úřad, atd.) nebo územními samosprávami v přenesené působnosti. Zajišťuje dodržování zákonů na celém území státu.

Obec

Obec je územním společenstvím občanů, které má právo na samosprávu. Je samostatně spravována zastupitelstvem obce. Dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.

Samostatná působnost obce

Obec spravuje své záležitosti v rozsahu stanoveném zákonem. Tato působnost je samostatnou působností obce. Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce. Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby

informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.

Přenesená působnost obce

Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánům obce, vykonává tento orgán jako svou přenesenou působnost. Obec je povinna výkon přenesené působnosti zabezpečit. Na výkon přenesené působnosti obec obdrží příspěvek ze státního rozpočtu.

Město

Město je samostatně spravováno zastupitelstvem města, dalšími orgány města jsou rada města, starosta, městský úřad a zvláštní orgány města.

Kraj

Kraj je územní společenství občanů, pečuje o komplexní rozvoj svého území. Má právo na samosprávu, disponuje vlastním majetkem. Vedle samostatné působnosti vykonává i státní správu v přenesené působnosti. Má zákonodárnou iniciativu, což znamená, že může Parlamentu České republiky předkládat návrhy zákonů.

1.2 Charakteristika veřejné správy

Na veřejnou správu můžeme nahlížet ze dvou hledisek.

1. **Funkční pojetí:** Veřejná správa je souhrn záměrných činností a úkolů, které jsou zabezpečovány na jednotlivých vládních úrovních ve veřejném zájmu, a to na úrovni státu a územní samosprávy, tedy spravování, dozor, služba, organizování apod. Jedná se o úkoly, za které odpovídá stát a ostatní subjekty veřejné správy, hlavně však zajišťování veřejných služeb, tzn. čistých i smíšených veřejných statků. Veřejná správa může při zajišťování veřejných služeb využít také soukromého sektoru, pokud bude tento způsob efektivnější.
2. **Organizační pojetí:** Veřejná správa je souhrn institucí, které tuto činnost vykonávají buď přímo nebo zprostředkovaně.

Veřejná správa zajišťuje na základě zákona mimo jiné správní dozor, např. stavební dozor, veterinární dozor, celní dozor, školní inspekci, živnostenskou kontrolu apod. Jedná se o formu ochrany veřejného zájmu. Tato činnost veřejné správy má stránku preventivní a represivní, a to na základě vymezení v ústavě a zákonech. Správní dozor zajišťují inspektoráty, veřejné ozbrojené sbory. V některých případech zákon umožňuje delegovat tyto činnosti na právnické nebo fyzické osoby (např. při ochraně krajiny a přírody apod.).

Veřejná správa v České republice je kontrolována zejména Parlamentem České republiky, Nejvyšším kontrolním úřadem, vládou, soudy a občany (např. formou petic, stížností nebo účastí občanů v kontrolních orgánech veřejné správy apod.). Významné je postavení Parlamentu, kterému je svěřena zákonodárná moc. Zákony mají výsadní postavení nad všemi ostatními předpisy nižší právní síly, např. vyhláškami a ostatními předpisy ministerstev, obecně závaznými vyhláškami obcí apod. Veřejná správa musí zákony realizovat a řídit se jimi.

Subjekty veřejné správy jsou:

- stát, státní instituce, které vykonávají veřejnou správu na rozdíl od ostatních přímo;
- územní samospráva, tu vykonávají občané buď přímo sami nebo nepřímo pomocí volených orgánů;
- jiné subjekty, jako např. zájmová samospráva - profesní komory (např. Komora daňových poradců, Advokátní komora, ...), vysoké školy, nadace, veřejné fondy apod.

Decentralizované orgány státní správy a orgány územní samosprávy tvoří dohromady tzv. **místní správu**. V České republice existuje tzv. smíšený systém místní správy (podobně jako např. v Německu nebo v Rakousku). Vedle smíšeného systému místní správy existuje také tzv. angloamerický systém, ve kterém má výlučné postavení územní samospráva a francouzský systém, v němž územní samospráva zajišťuje samosprávné funkce a tzv. dekoncentráty, které zajišťují státní správu na místní úrovni. Ve smíšeném typu místní samosprávy je základním článkem územní samosprávy obec, která vykonává nejen úkoly vlastní samosprávy, ale v mezích zákona také některé úkony státní správy, což je tzv. přenesená působnost. Úkoly ve veřejném sektoru tedy zabezpečují různé orgány

veřejné správy na jednotlivých vládních úrovních, jejich pravomoce a odpovědnost musí být vymezena zákonem, např. kompetenční zákon, či zákon o veřejné správě apod.

Mezi **institute veřejné správy** můžeme zahrnout:

- volený Parlament, který pomocí své zákonodárné činnosti vytváří zákonný rámec pro postavení, působnost, činnost a hospodaření nejen státní správy, ale také územní samosprávy;
- prezidenta republiky, vzhledem k veřejné správě je významná zejména jeho pravomoc vyhlašovat volby do Parlamentu a do volených orgánů územní samosprávy;
- vládu, která nese odpovědnost za výkon státní správy, a také i té, která je v rámci přenesené působnosti přenesena a zabezpečována územní samosprávou, a to v mezích zákona, proto se na výkon přenesené působnosti obcí vztahují také usnesení a nařízení vlády;
- ostatní orgány státní správy;
- orgány územní samosprávy;
- ostatní instituce.

1.3 Charakteristika územní samosprávy

Územní samospráva je forma veřejné správy. Územní samospráva je spravování určitého území menšího, než je stát, na základě zákonem stanovené působnosti a ekonomických podmínek.¹ Stát tedy předává část veřejné správy nestátnímu subjektu, což je projevem demokratizace společnosti. Posilování územní samosprávy, zejména postavení obcí, je ve vyspělých zemích (v České republice po roce 1990) součástí procesu prohlubování demokracie. Samospráva nejlépe umožňuje realizovat právo občanů podílet se na řízení veřejných záležitostí.

¹ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J.: Veřejná správa a finance. 1 vyd. Praha: Codex Bohemia, 1998. ISBN 80-85963-85-X, str. 48

Proces decentralizace veřejné správy na územní samosprávu umožňuje přenesení kontroly státu nad hospodárným a účelným zabezpečováním úkolů ve veřejné správě jednotlivými stupni územní samosprávy, z velké části na občany. Dochází tak v podstatě k uznání schopnosti územní samosprávy zajišťovat efektivněji úkoly ve veřejném zájmu, než stát.

Základní principy územní samosprávy jsou stanoveny v ústavě a příslušných zákonech, u nás zejména v zákonu o obcích. Územní samospráva se od státní správy odlišuje formami výkonu veřejné správy. V rámci samosprávy se využívají prostředky, které nemají povahu státně mocenských prostředků. Oproti tomu se v přenesené státní správě využívají sankční a donucovací prostředky v plném rozsahu. Samosprávě je také umožněno vydávat v mezích zákona vlastní předpisy.

Stručně tedy shrňme základní přednosti samosprávy. Samospráva je vykonávána přímo občany např. prostřednictvím místního referenda nebo nepřímo prostřednictvím občanů volených orgánů (např. zastupitelstvo). Další předností je, že je občanům nejbližší a díky tomu umožňuje zabezpečovat jejich potřeby. V neposlední řadě je pod přímou kontrolu občanů.

Pro úspěšné fungování územní samosprávy je nutné vytvořit potřebné předpoklady. Jedná se o předpoklady legislativní a ekonomické. V případě legislativních předpokladů je nutné schválit potřebné zákony, které umožňují územní samosprávě vykonávat všechny její funkce. Legislativa upravuje např. vznik a vývoj územní samosprávy, organizaci a vnitřní členění orgánů samosprávy, vzájemné vztahy mezi státem a územní samosprávou, kompetence jednotlivých článků veřejné správy, samosprávní a přenesenou působnost územní samosprávy atd. Ekonomickými předpoklady jsou např. vlastnictví majetku, možnosti získávání vlastních finančních prostředků (např. pronájem nebo prodej majetku), sestavování vlastního rozpočtu atd.

Vztahy státu a územní samosprávy

Územní samospráva je vykonávána v mezích příslušných zákonů nezávisle na státu. Stát tedy může do činnosti územní samosprávy zasahovat pouze tehdy, jedná-li se o rozpor se

zákony a ostatními obecně závaznými předpisy, jestliže se jedná o ochranu zákona. Stát může přitom použít pouze zákonné prostředky.

Činnosti státu vzhledem k územní samosprávě:

- Stát vymezuje rámec pro postavení, organizaci a úkoly obcí a dalších stupňů územní samosprávy. Dochází k tomu pomocí rozhodování zákonodárného sboru, tzn. nepřímou volbou.
- Stát s územní samosprávou spolupracuje, poskytuje jí prostřednictvím svých ústředních orgánů a institucí odbornou a metodickou pomoc při výkonu přenesené působnosti, pomoc při vzdělávání a výchově pracovníků územní samosprávy, poskytuje jí finanční prostředky (ze státního rozpočtu, státních účelových fondů) a poskytuje jí ochranu, včetně právní ochrany.
- Stát také nad činností územní samosprávy vykonává dozor. Dohlíží na plnění právních povinností, dodržování zákonnosti, rozhodování ve správním řízení, a to v zákonem stanoveném rozsahu.

Vztahy mezi samosprávní a ústřední vládní úrovní mohou být různého typu. Velmi často jsou ovlivněny historickými tradicemi. V demokratických zemích se využívají vztahy založené na principu spolupráce a partnerství. Tyto vztahy bychom mohli charakterizovat jako optimální rozdělení pravomocí a odpovědnosti při zabezpečování veřejných služeb, optimální rozdělení veřejných příjmů do jednotlivých rozpočtů a určitá míra decentralizace finančních prostředků soustředěných v rozpočtové soustavě. Cílem je zabezpečit veřejné statky, o které má obyvatelstvo zájem, a tím dosáhnout i větší hospodárnosti při vynakládání finančních prostředků na zajištění veřejných statků. Důležité je také částečné zohlednění zájmů a preferencí územní samosprávy, tedy jejích občanů, částečná autonomie v rozhodování samosprávy, součinnost územní samosprávy se státními orgány pomocí oboustranného toku informací a určitý stupeň kontroly územní samosprávy ze strany ústřední vlády, zejména kontroly dodržování právních předpisů. Tyto vztahy upravují zákony.

1.4 Charakteristika obce

Obec je základní územní jednotkou státu. Tvoří ji obyvatelstvo, které společně užívá vymezené území (katastrální území) a které má právo na samosprávu zakotvené v ústavě.² Obec je základním článkem územní samosprávy. Její postavení ve veřejné správě se stává stále významnější. Právo na místní samosprávu obcí je zakotvené v Evropské chartě místní samosprávy, kterou většina evropských států přijala v roce 1985. V právním významu tvoří obec tři základní znaky, kterými jsou území, občané a samospráva.

V České republice vymezuje funkce obce zákon o obcích. Obec má dvě základní funkce:

1. **vlastní samosprávná funkce** – v České republice je to tzv. samostatná působnost obce, obec má právo na samosprávu, právo samostatně rozhodovat v některých oblastech veřejné správy. Volené orgány obce (např. zastupitelstvo obce) rozhodují ve věcech územní samosprávy.
2. **přenesená funkce** – která se v České republice nazývá tzv. přenesenou působností. Přenesená působnost existuje v rámci již zmíněného smíšeného modelu místní správy.

Obec má také svá práva a povinnosti. Mezi základní patří např. zvelebovat majetek obce, zabezpečovat veřejné statky pro občany obce, zohledňovat zájmy a preference obyvatel a místní zvláštnosti, spolupracovat s jinými obcemi a rozvíjet s nimi vztahy, vydávat vyhlášky atd.

Obec jako základní samosprávný celek má různá postavení:

- Obec je veřejnoprávní korporace.
- Reprezentuje veřejné zájmy, což jsou zejména zájmy občanů, žijících v daném územním celku.
- Obec je samostatným ekonomickým subjektem, v České republice má postavení právnické osoby a má tzv. právnickou subjektivitu. Pokud vystupuje např.

² PEKOVÁ, J., PILNÝ, J.: Veřejná správa a finance. 1 vyd. Praha: Codex Bohemia, 1998. ISBN 80-85963-85-X, str. 53

v právních záležitostech nebo smluvních vztazích tak svým vlastním jménem a zároveň nese právní odpovědnost za důsledky svých rozhodnutí.

- Zabezpečuje veřejné služby. Pro plnění svých samosprávních i přenesených funkcí při zabezpečování veřejných služeb může obec zřizovat neziskové organizace, např. tzv. rozpočtové organizace, příspěvkové organizace a obecně prospěšné společnosti.
- Může být zakladatelem obecních podniků nebo společně s jinými obcemi nebo soukromým sektorem zakládat společné podniky a vkládat do nich svůj majetek.
- Obec je nositelem veřejné moci v mezích zákona, zřizuje obecní policii, upravuje veřejné záležitosti pomocí tzv. obecně závazných vyhlášek.
- Zajišťuje rozvoj obce.

Tabulka č.1: Velikostní struktura obcí v České republice v roce 2001

Velikostní pásmo obce		Počet obcí	Počet obyvatel	v % obyvatel ČR
od	do			
0	100	590	41 756	0,41
101	200	1 165	174 254	1,69
201	300	876	214 982	2,09
301	1 500	2 775	1 822 620	17,72
1 501	5 000	567	1 452 644	14,12
5 001	10 000	134	926 268	9,00
10 001	20 000	66	929 334	9,03
20 001	30 000	28	690 259	6,71
30 001	40 000	10	340 679	3,31
40 001	50 000	6	269 836	2,62
50 001	100 000	17	1 252 788	12,18
100 001	150 000	1	103 372	1,00
150 001	a výše	3	875 260	8,51
Praha		1	1 193 270	11,6
CELKEM		6 239	10 287 322	100,00

Zdroj: Sektorová analýza měst české republiky [online]. [cit. 20.4.2005]

<http://www.crarating.com/cz/4_rating/reporty/sektor_mesta.htm>

Obec jako územní celek se rozkládá na jednom nebo několika katastrálních území a podle katastrálních území se dělí dále na části. Základní druhy obcí jsou:

- Obce – I., II. nebo III. stupně. Obce III. stupně jsou ze zákona pověřeny vyšším stupněm přenesené působnosti a vznikly po zrušení okresních úřadů.
- Města
- Obce s pověřeným obecním úřadem
- Statutární města
- Hlavní město Praha – členěné na městské části (obvody).

Sídelní struktura České republiky se vyznačuje značnou roztržitostí, jež je dána dlouhým historickým vývojem sídelní sítě. Typický pro českou republiku je velký počet relativně malých obcí. K 1. 1. 2001 existovalo v České republice 6 239 obcí, s celkovým počtem 10 287 322 obyvatel. Průměrná velikost obce v České republice tak činila 1 649 obyvatel.

1.4.1 Majetek obce

Vlastnictví majetku obce je jedním z základních a důležitých předpokladů existence územní samosprávy v právním smyslu. Způsob užívání majetku ve vlastnictví obce určují orgány obcí, zejména volené orgány a odpovídají za důsledky svých rozhodnutí o hospodaření s majetkem obce svým občanům a tedy i voličům. Vlastnictví majetku je předpokladem pro rozvoj místního veřejného sektoru, rozvoj vlastní podnikatelské činnosti, která může přinést navýšení vlastních příjmů obce a možnosti získat úvěr.

Struktura majetku obce je různorodá. Obecní majetek zejména tvoří:

- nemovitý majetek (např. půda, stavby, lesy, vodní plochy, lomy, kulturní památky apod.) ;
- movitý majetek (např. vlastní zařízení obecního úřadu nebo ostatních organizací, které zřídily obce pro zabezpečení veřejných statků, stroje, automobily apod.) ;
- majetková práva (např. pohledávky) ;
- peněžní prostředky (hotovosti a vklady na účtech v bankách) ;

- cenné papíry, směnky, šeky;
- nehmotná aktiva.

Jak již bylo zmíněno obce v České republice jsou právnickými osobami a mají plnou právní subjektivitu, proto pro ně při vstupu do smluvních vztahů neexistují žádná právní omezení. Mohou tedy nakupovat, prodávat a pronajímat vlastní movitý i nemovitý majetek. Obce mohou obecní majetek:

- Nakupovat , tedy investují do nemovitostí a pořizují nový movitý majetek.
- Pronajímat a prodávat, což přináší obcím vlastní příjmy do obecního rozpočtu, které se mohou z dlouhodobého hlediska jevit jako poměrně stabilní.
- Vkládat do svých podniků a organizací nebo společných podniků založených s jinými subjekty.
- Ručit majetkem.

1.4.2 Obec a zabezpečování veřejných statků

Veřejné statky zabezpečují obce prostřednictvím:

- **Neziskových organizací a komunálních podniků**, obce zřizují např. rozpočtové a příspěvkové organizace.
- **Podniků a neziskových organizací zakládaných jinými subjekty**, tedy prostřednictvím zakázky u soukromého sektoru. Prostřednictvím soukromých firem zabezpečují obce veřejné statky většinou na základě veřejné soutěže, a to smluvním vztahem. Takto zabezpečované veřejné statky financují obce z výdajů svého rozpočtu, poskytují tedy dotace, příspěvky, odkupují veřejné statky od soukromých firem.
- **Spoluzaložených podniků**, tzn. na základě partnerství se soukromým sektorem nebo **sdržením s jinými obcemi**, např. záchranná služba, hasiči, místní policie, ale také např. výstavba a provoz vodovodu, čističky odpadních vod, veřejné hromadné dopravy apod.

Při svém rozhodování musí obec zvažovat užitek občanů a hospodárnost vynakládání finančních prostředků.

Zabezpečování veřejných statků vyžaduje velmi často také investice. Investiční potřeby většinou převyšují možnosti jejich financování, proto musí obce vypracovávat dlouhodobé strategie zabezpečení veřejných statků, včetně investiční strategie. Tyto strategie vypracovává na základě dlouhodobého rozboru hospodaření obce a preferencí občanů. Volený orgán obce, v České republice je to obecní zastupitelstvo, musí zvážit, které projekty zabezpečování veřejných statků jsou oprávněné, a musí stanovit pořadí jejich postupné realizace, a to i podle jejich finanční náročnosti. S pořízením investice ve veřejném sektoru souvisí samozřejmě také i výběr projektanta, dodavatele, provozovatele.

1.5 Veřejná správa a veřejné finance

Veřejná správa je jedním ze subjektů veřejné politiky. Hlavním nástrojem veřejné politiky jsou veřejné finance.

Zabezpečení základních občanských práv nachází svůj odraz ve stanovení (v každém státě historicky vyvinuté) minimální nebo standardní úrovně veřejných služeb, které jsou “rovnoměrně prostorově alokovány”, tedy občanům zaručeny, a také z veřejných prostředků financovány. Rovnoměrný rozvoj celého územního celku je považován i z hlediska Evropské unie za důležitou podmínku dalšího rozvoje a tato skutečnost je konkretizována programem pomoci zaostávajícím regionům.

Ve státech Evropské unie neexistuje jednotné rozdělení kompetencí mezi jednotlivé úrovně veřejné správy, neexistují tedy jednotné “finanční” proporce mezi jednotlivými úrovněmi veřejné správy a nemůže tedy existovat jednotný optimální model tzv. fiskálního federalismu. V každém státě je tedy individuálně formulovaná vlastní příjmová základna jednotlivých úrovní veřejné správy s ohledem na jejich kompetence. Úlohu v tom sehrává řada faktorů souvisejících především s historickým vývojem jednotlivých států.

Stále více se prosazuje tendence k překonání ročního horizontu sestavování veřejných rozpočtů ve prospěch dlouhodobějších rozpočtových programů. A hlavně již přechází z učebnic do praxe soumrak indexové metody sestavování veřejných rozpočtů a prostor dostává metoda hledání priorit a s ní související metody nákladů a užitků. Stále více se sestavování veřejných rozpočtů na všech úrovních veřejné správy stává věcí veřejnou.

Hlavním problémem České republiky je dlouhodobější politický tlak na minimalizaci veřejných rozpočtů považovaných za zdroj neefektivnosti národního hospodářství a vysoká míra centralizace rozhodovacích kompetencí způsobily, že se dosud věnovala malá pozornost modernizaci pojetí funkcí veřejných financí a způsobu jejich naplňování. I když byla vyslovena teze o rozpočtových výhledech a programech, nedošlo k jejímu naplnění. Nejvýznamnější problém zřejmě spočívá v tom, že se obecně nepodařilo zlomit systém “natažené ruky”, a to proto, že se neprosadilo vyhodnocování užitků vzhledem k vynaloženým nákladům.

1.6 Rozpočet obce

Předpokladem úspěšného fungování každého článku územní samosprávy jsou vlastní příjmy, vlastní rozpočet a přiměřená míra soběstačnosti. Tak tomu je i v případě základního článku územní samosprávy – obce. Plnění jednotlivých úkolů, které vyplývají ze samosprávních i přenesených funkcí příslušného stupně územní samosprávy vyžaduje samozřejmě finanční prostředky. Proto je důležitým nástrojem pro plnění těchto úkolů právě rozpočet, resp. soustava veřejných rozpočtů, doplněná případně dalšími účelovými peněžními fondy. Obecní rozpočty jsou důležitou součástí v soustavě veřejných rozpočtů a jsou v přímé souvislosti se státním rozpočtem.

Na rozpočet obce můžeme pohlížet z několika hledisek:

1. **Decentralizovaný peněžní fond**, který se tvoří, rozděluje a užívá na principech nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti.
2. **Účetní bilance**, která bilancuje s příjmy a výdaji rozpočtu.

3. Rozpočet obce je také **rozpočtovým plánem** na rozpočtové období, kterým je většinou kalendářní rok.
4. **Nástroj obecní politiky**, který umožňuje splnit cíle volebních programů.³

1.6.1 Rozpočet obce jako decentralizovaný peněžní fond

V decentralizovaném peněžním fondu se soustřeďují různé druhy veřejných příjmů, zejména daňových, rozdělují se a používají na financování především veřejných čistých a smíšených statků. V pojetí rozpočtu obce jako decentralizovaného peněžního fondu není během roku stejný stav příjmů a výdajů rozpočtu obce, protože tyto toky ovlivňují různé vlivy, které rozdílným způsobem působí na postupné plnění příjmů a výdajů rozpočtu. Vzhledem k tomu, že úkoly obcí jsou různorodé, je různorodá i struktura finančních prostředků, které obce získávají do svého rozpočtu.

1.6.2 Rozpočet obce jako účetní bilance

Obec sestavuje rozpočet, bilancující příjmy s výdaji, které jsou potřebné na zajištění potřeb lokálního veřejného sektoru v příslušném rozpočtovém období. Dlouhodobým cílem hospodaření obce by měl tedy být vyrovnaný rozpočet ($P=V$) nebo popřípadě přebytkový rozpočet ($P>V$), neboť dlouhodobě schodkový rozpočet ($P<V$) vede k zadlužení a většinou k vážným problémům se splácením dluhové služby v dalších letech. Ve skutečnosti rozpočet končí většinou saldem a prostřednictvím vyrovnaní salda je i rozpočet jako bilance vyrovnan. Požadavek vyrovnaného rozpočtu, tzn. s nulovým saldem, neumožňuje vytvoření rezerv. To má praktické důsledky na hospodaření obce. Daňové příjmy a dotace z rozpočtové soustavy přicházejí na stranu příjmů rozpočtu obce až během ledna a pokud nemá obec finanční rezervy, musí si půjčit krátkodobý úvěr. Proto je výhodnější hospodařit s přebytkovým rozpočtem, aby mohla obec přebytek použít

³ PEKOVÁ, J.: Místní rozpočty. 1 vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1997. ISBN 80-7079-704-5, str. 68

na začátku dalšího rozpočtového období k financování potřeb, aniž by musela použít krátkodobý úvěr.

Tok daňových příjmů na příjmový účet může během rozpočtového období kolísat např. vlivem způsobu placení daní, zatímco tok běžných výdajů na financování provozních potřeb je během roku poměrně plynulý. V průběhu rozpočtového období tedy dochází běžně k tomu, že vzniká časový nesoulad mezi vývojem příjmů a výdajů v rozpočtu obce. V průběhu rozpočtového procesu musí obce a samozřejmě i další územní samosprávné celky dodržovat obecně platné rozpočtové zásady, kterými jsou:

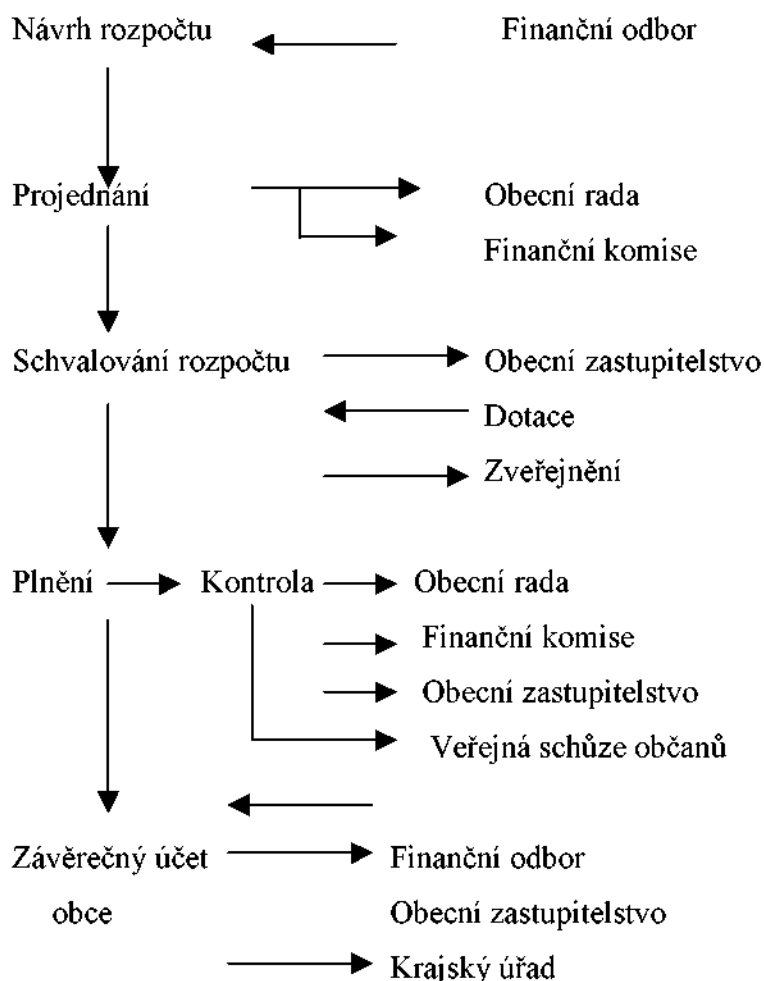
- každoroční sestavování a schvalování rozpočtu obce;
- reálnost a pravdivost rozpočtu, tzn. reálný odhad příjmů a výdajů rozpočtu;
- úplnost a jednotnost rozpočtu, dosažená pomocí závazné rozpočtové skladby;
- publicita, jejíž výsledkem by mělo být důkladné a podrobné informování občanů o hospodaření obce.

1.6.3 Rozpočet obce jako rozpočtový plán

Rozpočet je nutné využívat plánovitě, proto jsou příjmy i výdaje plánovány. Podle schváleného rozpočtu pak obec hospodáří v průběhu rozpočtového období, tedy kalendářního roku. Během roku se však může skutečné plnění rozpočtu lišit od plánovaného plnění, a to vlivem různých faktorů. V České republice obce převážně stále sestavují rozpočty pouze na jeden kalendářní rok a neplánují rozpočtovou prognózu. Absence dlouhodobějšího plánování však způsobuje, že je obtížné plánování dlouhodobějších nákladných investic.

Rozpočtovým procesem je činnost orgánů obcí, a to jak volených, tak výkonných, spojených se sestavením návrhu rozpočtu, s jeho schválením a realizací během rozpočtového období, průběžnou a následnou kontrolu jeho plnění.

Schéma č.1: Rozpočtový proces na úrovni obce

Zdroj: PEKOVÁ, J.: *Místní rozpočty*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1997. ISBN 80-7079-704-5

Rozpočtový proces probíhá v několika etapách. Nejdříve dochází k sestavení návrhu rozpočtu, což je jedna z nejobtížnějších etap, pokud mají být příjmy a výdaje reálné. Poté dochází k projednání rozpočtu a schválení rozpočtu voleným zastupitelstvem a příslušnými komisemi. Většinou se sestavuje rozpočtové provizorium z důvodu některých nejasných skutečností, které jsou většinou známy až na počátku roku a pak se sestaví definitivní podoba vyrovnaného rozpočtu, podle kterého obec hospodaří. Po schválení dochází samozřejmě k plnění rozpočtu, přičemž nesmí chybět průběžná kontrola plnění, kdy se kontroluje věcné a také pokladní plnění rozpočtu během rozpočtového období, analyzují

se příčiny neplnění a hledají se vhodná účinná opatření, která by mohla odstranit působení negativních vlivů v rozpočtovém hospodaření obce. Po skončení rozpočtového období se sestavuje souhrnný přehled o skutečném plnění rozpočtu tzv. závěrečný účet obce a probíhá následná kontrola plnění rozpočtu.

1.6.4 Rozpočet obce jako nástroj obecní politiky

Rozpočet obce je nástrojem realizace koncepce územní samosprávy, je také nástrojem vhodným pro prosazování místních zájmů a preferencí občanů a nástrojem zabezpečení a financování svých úkolů, jak v samosprávné působnosti, tak i v přenesené působnosti. Význam rozpočtu obce jako nástroje k prosazování cílů obecní politiky v procesu demokratizace veřejné správy a posílení postavení obce jako základního článku územní samosprávy neustále roste.

Využití rozpočtu obce jako nástroje obecní politiky podporuje zásada publicity. Tato zásada se nejjednodušeji a nejkvalitněji využívá právě v obcích s velmi intenzivní zpětnou vazbou mezi výkonnými a volenými orgány a občany obce. Činnost těchto orgánů je bezprostředně kontrolována přímo občany, kteří jsou vlastně zároveň také daňovými poplatníky i voliči a kteří velmi často pracují dobrovolně v různých komisích a poradních orgánech.

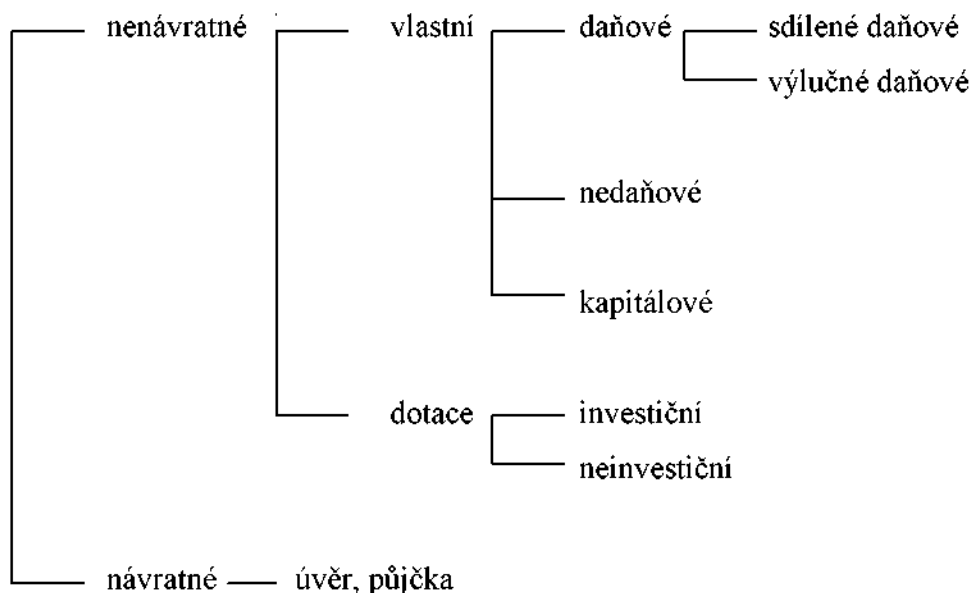
Ve vyspělých zemích jsou pravidelně několikrát za rok občané podrobně seznámeni s hospodařením obce a s plněním jejího rozpočtu. Většinou se užívá písemné formy, např. ve vydávaných obecních novinách či časopisech, nebo alespoň prostřednictvím písemných zpráv, které jsou vyvěšovány ve vývěškách na frekventovaných místech a na obecním úřadě. V České republice k tomuto účelu slouží tzv. úřední deska obce.

1.6.5 Příjmy a výdaje rozpočtu obce

Příjmy rozpočtu obce můžeme členit obdobným způsobem jako u jakéhokoli jiného rozpočtu. Obecně se považuje za výhodné, aby příjmy obce byly dostatečně výnosné a do určité míry závislé na aktivitě obce (např. příjmy z podnikání obcí atd.), pokud možno rovnoměrně rozloženy, a to jak z hlediska prostorového, tak z hlediska časového, dále plánovatelé a administrativně nenáročné.

Veřejné příjmy jsou v obcích nejdůležitějším zdrojem financování potřeb veřejného sektoru. V běžném rozpočtovém hospodaření obce představují zpravidla rozpočtové omezení. Kromě těchto nenávratných příjmů mohou obce získávat také návratné příjmy (úvěry, půjčky). Mezi nejvýznamnější příjmy obcí patří daňové příjmy. Rozpočtová pravidla vymezují tzv. daňové určení, jež určuje druhy daní, které jsou vybírány podle celostátně platných daňových zákonů a jejichž výnos plyne přímo do rozpočtů obcí. Hlavní daňové příjmy jsou daň z příjmu fyzických osob a právnických osob a daň z nemovitosti. Mezi nedaňové příjmy patří zejména příjmy z vlastní činnosti, které tvoří velkou část celkových příjmů obce. Dále poplatky, které dělíme na místní (vznikají na základě obecně závazných vyhlášek, např. za pronájem veřejných prostor, ze vstupného atd.) a správní poplatky (např. za vydání občanských průkazů, řidičských průkazů apod.). Další příjmy jsou z vlastní právní činnosti, sankční pokuty atd. Mezi kapitálové příjmy patří např. prodej pozemků atd. Obce potřebují ve větší či menší míře také dodatečné finanční prostředky ze státního rozpočtu, případně ze státních účelových fondů nebo z rozpočtů vyšších územněsprávních celků. Jeden z důvodů, proč obce nemohou být finančně soběstačné je, že zajišťují v rámci přenesené působnosti úkoly, které na ně přenáší ústřední vláda. Většinu dotací získávají obce ze státního rozpočtu. Ze státního rozpočtu také získávají tzv. účelově vázané příjmy (např. na dávky sociální potřeby) a pokud se jejich plánovaná částka liší od skutečné musí rozdíl vrátit.

Schéma č.2: Příjmy rozpočtu obce

Zdroj: PEKOVÁ, J. a PILNÝ, J.: *Veřejná správa a finance*. 1. vyd. Praha: Codex Bohemia, 1998. ISBN 80-85963-85-X

Obce se významně podílejí na zabezpečování a financování veřejných statků pro obyvatelstvo. Proto rozhodující část výdajů rozpočtu obce jsou výdaje na zabezpečení veřejných statků. Výdaje se dělí na dvě základní části - běžné a investiční výdaje. Mezi běžné výdaje patří např. výdaje za služby, opravy a udržování, výdaje za materiál, hmotný majetek, elektrickou energii, teplo, vodu, výdaje na platy, odvody, školení, nákup knih do knihovny, úroky z hypotéky a další. Mezi investiční výdaje patří pořízení nových investic. Výdaje se dále člení na kapitoly.

2 Reforma veřejné správy

Představuje komplexní změnu celého systému veřejné správy a její decentralizaci. Má za úkol odstranit nedostatky ve výkonu veřejné správy a její přiblížení občanům přenesením výkonu státní správy na územní samosprávné celky. Základním cílem reformy je tedy přiblížit výkon veřejné správy občanům. Reforma veřejné správy je věcí veřejnou, není záležitostí volebního programu té či oné strany, její dosah bude mít dlouhodobý časový horizont.

2.1 Vývoj územní veřejné správy

Na území našeho státu se objevují první snahy budovat územní samosprávu po roce 1848, kdy se návrhu kroměřížské ústavy objevily požadavky na práva obcí. Tato práva byla uzákoněna říšskou ústavou z roku 1849. V roce 1864 byly vydány zemské zákony o obecním řízení. Nejvyšším stupněm územní samosprávy se staly města, dále byly vytvořeny okresy a nejnižším článkem územní samosprávy se staly obce. Po vzniku ČSR existovaly různé typy územní samosprávy, v Čechách a na Moravě to byly obce a okresy, na Slovensku to byla nejdříve města a komitáty, později okresy a župy a na Podkarpatské Rusi to byly komitáty, později jedna župa. Zákonnými úpravami postupně došlo ke sjednocení typů územní samosprávy do tří stupňů, kterými byli obec nebo město, okres a země. Koncem 2. světové války, vznikají na našem území národní výbory. K významné reorganizaci dochází v roce 1949, kdy bylo zrušeno zemské zřízení a byla vytvořena trojstupňová soustava národních výborů (městské, okresní a krajské národní výbory). Po roce 1989 dochází k podstatným změnám, bylo obnoveno obecní zřízení.⁴

Reforma územní veřejné správy se stala již brzy po roce 1989 předmětem pozornosti politických kruhů i celé společnosti. Základní krok představovalo obnovení územní samosprávy, která tu existovala do 40. let 20. století, ale v jiné územní a z části i organizační struktuře. Samospráva byla zavedena pouze na základním stupni, tedy

⁴ PEKOVÁ, J.: Finance územní samosprávy – územní aspekty veřejných financí. 1 vyd. Praha: Victoria publishing, 1995. ISBN 80-7187-024-2, str. 14

v obcích. V souvislosti s tím byly zrušeny i národní výbory. Zrušení národních výborů proběhlo na všech stupních. Na okresní úrovni však byly národní výbory nahrazeny okresními úřady jako územními úřady státu soustředěnými pouze na výkon státní správy. Na krajské úrovni došlo k odstranění národních výborů bez náhrady. Na absenci krajského stupně se reagovalo vytvářením specializovaných orgánů státní správy a detašovaných pracovišť ve vlastní působnosti. Fakticky tak státní správa na krajském stupni existovala, ale v rozdílných územních obvodech a s nízkým stupněm koordinovanosti. Další postup reformy se neuskutečňoval zásadními organizačními změnami, ale pouze dílčími úpravami stavu nastoleného v roce 1990. Zásadní význam mělo obnovení krajského uspořádání v roce 2000 viz I. etapa reformy.

2.2 Důvody pro zavedení reformy

Veřejná správa v České republice byla poznamenána vysokým stupněm centralizace, a to především v důsledku nedostatečného počtu stupňů veřejné správy. Tento počet se omezil v oblasti státní správy na dva územní stupně a v oblasti samosprávy před počátkem fungování vyšších územně správních celků na jeden stupeň. V důsledku tohoto stavu nebylo možné svěřit rozhodování regionálních problémů jiným subjektům než ústředním orgánům státní správy, popřípadě jejich specializovaným územním správním úřadům. V důsledku zmíněné situace i poměrně malé přehlednosti právního řádu tak docházelo i k četným vadám při vydávání obecně závazných vyhlášek obcí. Takové vady pak snižovaly právní jistotu fyzických a právnických osob a zatěžovaly činnost vyšších správních orgánů a soudů. Celková situace je ještě zhoršena vysokou četností malých obcí.

Neexistence vyšších územních správních celků měla za následek vznik velkého počtu dekoncentrovaných orgánů a detašovaných pracovišť. Jejich počet a rozsah kompetencí značně ztěžuje koordinaci státní správy a výrazně ovlivnil izolovanost mezi vertikálními liniemi státní správy.

Dalším faktorem bylo nevyhovující územně správní uspořádání z roku 1960. V rámci územně správní reformy provedené v tomto roce byla opomenuta mnohá přirozená

mikroregionální centra a narušeny geograficky odůvodněné a historicky vžitě správní obvody. Tato situace se stala zdrojem trvalého napětí mezi příslušnými městy.

2.3 Podmínky úspěchu reformy

Úspěšnost reformy ovlivňuje řada faktorů. K nim vedle faktorů personálních (připravenost odborníků a pracovníků veřejné správy k realizaci reformy) patří zejména faktory politické. Mezi podmínky úspěchu reformy, které jsou v rukách vlády patří správně zvolená a rozpracovaná koncepce reformy, kvalitní legislativní zabezpečení a řízení reformy. To vše představuje podmínky úspěchu reformy nutné, leč nikoliv postačující.

Ze zkušeností zemí Evropské unie, které již výrazně a úspěšně pokročily v reformě veřejné správy, známe další podmínky úspěchu mezi které patří např.:

- reforma veřejné správy by měla být vládní prioritou, a to prioritou dlouhodobého charakteru;
- v čele reformy by měl stát premiér vlády;
- reforma veřejné správy by se měla stát věcí veřejnou, získat veřejnou podporu, a to jak na úrovni občanů, tak na úrovni funkcionářů i úředníků veřejné správy.

2.4 Průběh reformy veřejné správy

Reforma územní veřejné správy je rozložena do dvou fází. I. a II. etapy. V I. etapě došlo ke vzniku krajů a krajských úřadů a v II. etapě reformy zanikly okresní úřady a byly přeneseny jejich působnosti.

2.4.1 I. etapa reformy veřejné správy

V roce 2000 došlo k obnovení krajského uspořádání na základě ústavního zákona o zřízení vyšších územních samosprávných celků. Bylo vytvořeno 14 krajů: Jihočeský, Jihomoravský, Karlovarský, Královéhradecký, Liberecký, Moravskoslezský, Olomoucký, Pardubický, Plzeňský, Praha, Středočeský, Ústecký, Vysočina, Zlínský.

Nově vzniklé kraje se ovšem územně liší od dosavadních krajů, v nichž působily od roku 1990 krajské národní výbory. V České republice tím byla zavedena vyšší samospráva, což mělo zásadní význam z hlediska možnosti uplatnění principů decentralizace a dekoncentrace ve veřejné správě. Z územního hlediska se kraje zřízené tímto ústavním zákonem nejvíce podobají krajům, které existovaly v letech 1949-1960. V tomto uspořádání byla totiž respektována v zásadě všechna regionální centra střední úrovně. Po vytvoření územních základů krajů a koncepce reformy územní veřejné správy se stalo nejdůležitějším úkolem právní zakotvení organizace krajské veřejné správy a jejich kompetencí. To bylo provedeno souborem zákonů přijatých v průběhu roku 2000. Největší význam z nich měl zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) a zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní řízení). Kompetence krajů vznikly převážně přechodem z ústředních správních úřadů a jejich dekoncentrovaných orgánů. Menší část kompetencí přešla na kraje z okresních úřadů, výjimečně se vyskytly i zcela nové kompetence, zejména v oblasti regionální politiky. Jednotlivé kompetence státní správy přešly na základě zvláštního zákona tak, aby nebyla narušena stabilita základní úpravy činnosti krajů daná již v uvedeném zákoně o krajích. Kraje tedy vykonávají samostatnou působnost a přenesenou působnost státu, která je na ně přenášena z ministerstev.

2.4.2 II. etapa reformy veřejné správy

Hlavní cílem II. etapy reformy veřejné správy, jak již bylo zmíněno, se stalo přiblížení výkonu veřejné správy blíže k občanovi. Základem II. etapy reformy veřejné správy byl zánik okresních úřadů k datu 31. prosince 2002 a přenos jejich působností na orgány územně samosprávných celků.

Orgány územně samosprávných celků, na které se přenášely kompetence zaniklých okresních úřadů jsou:

- a) pověřené obce s rozšířenou působností
- b) krajské úřady
- c) územní správní úřady (Pozemkový úřad, Archivy)
- d) ústřední správní úřady (Ministerstvo vnitra, Ministerstvo pro místní rozvoj).

Celkem došlo k zániku 73 okresních úřadů. K 31. prosinci 2002 bylo v České republice celkem 6 248 obcí, z tohoto počtu byl na 378 určených obcí s tzv. pověřeným obecním úřadem delegován výkon státní správy. Počet obcí s pověřeným obecním úřadem se od 1. ledna 2003 zvýšil na 388. Od 1. ledna 2003 v území působí 205 obcí s rozšířenou působností. Na tyto obce byla přenesena většina kompetencí zrušených okresních úřadů.

V Libereckém kraji vzniklo 10 obcí s rozšířenou působností: Česká Lípa, Frýdlant, Jablonec nad Nisou, Jilemnice, Liberec, Nový Bor, Semily, Tanvald, Turnov a Železný Brod.

Ukončení činnosti okresních úřadů k 31. prosinci 2002 proběhlo úspěšně a výkon státní správy byl zabezpečen i když na některých místech s počátečními problémy. Tyto problémy způsobil z části jednorázový přechod výkonu činností (neexistovalo žádné přechodné období), z části byly způsobeny výpadkem informačních systémů, a proto nemohla být navázána komunikace. Tyto nedostatky však byly během prvních dnů roku 2003 odstraněny.

Přenos působností

Pro přenos působností je nutné zvažovat několik základních kritérií:

- dostupnost pro občany;
- výkon odvolacího řízení;
- efektivní, kvalitní a hospodárný výkon veřejné správy;
- četnost prvoinstančních rozhodnutí.

Na základě těchto kritérií bylo stanoveno, že působnosti, které mají úzkou vazbu k občanovi (týkají se občanů přímo) a prvoinstanční rozhodování bude svěřeno zejména obcím s rozšířenou působností. Tato působnost je upravena novelou zákona o obcích. Obce s rozšířenou působností mají mimo jiné na starost:

- evidenci obyvatel;
- vydávání občanských průkazů, cestovních dokladů, řidičských průkazů, technických průkazů a evidenci motorových vozidel;
- rozhodují o dávkách státní sociální podpory a poskytování pečovatelské služby ve vlastních zařízeních;
- vykonávají úkoly ze zákona o sociálně právní ochraně dětí;
- výkony státní správy na úseku ochrany přírody a krajiny, odpadového hospodářství, ochrany ovzduší atd.

Došlo také k tomu, že na obcích II. stupně byly zrušeny živnostenské úřady a přeneseny na obce III. stupně.

Existovalo však několik působností v oblasti prvoinstančního rozhodování, kdy bylo vhodné a žádoucí, aby působnosti byly přeneseny na kraj. Jedná se o činnosti, které se většinou netýkají občanů přímo.

Krajské úřady tedy rozhodují:

- o odvolacích řízeních proti rozhodnutí obcí v přenesené působnosti;
- o zařazení do evidence žadatelů o osvojení dítěte;
- vyhlašují granty, dotace obcím apod.

2.5 Seznámení veřejnosti se změnami ve veřejné správě

Jak již bylo řečeno jednou ze základních podmínek úspěšnosti reformy je její přijetí veřejností, proto jsem se zde zaměřila také na prostředky, jakými byla reforma prezentována občanům České republiky.

Ministerstvo vnitra, zejména jeho úsek pro reformu veřejné správy, zahájil v listopadu roku 2002 informační kampaň, jejímž hlavním úkolem bylo informovat občany o probíhajících změnách ve veřejné správě souvisejících se zánikem okresních úřadů. V lednu roku 2003 proběhla informační kampaň převážně v rámci vysílání TV Nova a některých dalších publicistických pořadů a v regionálním tisku byly uveřejněny krajské letáky informující o zařazení obcí do správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Na internetových stránkách Ministerstva vnitra byl zřízen odkaz "Konec okresních úřadů a co dál...", kde se nacházely informace včetně prezentace k reformě územní veřejné správy, tiskové zprávy k postupu reformy, apod. V dubnu roku 2003 byly vydány doplněné a opravené brožury "Územní veřejná správa od 1. ledna 2003 aneb konec činnosti okresních úřadů", které měly za úkol pomáhat zorientovat se v novém správním uspořádání. Dne 21. května 2003 proběhla tisková konference na téma "Příprava veřejné správy v České republice na vstup do EU". Do té doby bylo vynaloženo na mediální kampaň celkem 3 340 tis. Kč.

2.6 Úkoly reformy veřejné správy pro příští období

Ke konci roku 2003 bylo již možné konstatovat, že výkon státní správy je zabezpečován územními samosprávami v plném rozsahu a jako celek úspěšně. Úkoly bezprostředně související s ukončením činnosti Okresních úřadů, jako delimitace zaměstnanců, majetku apod., byly splněny.

Ministerstvo vnitra se nyní v oblasti reformy územní veřejné správy zaměřuje na sjednocení názorů, které se týkají problematiky měst a obcí, a to zejména malých obcí. Jeho snahou je vytvořit podmínky pro podporu hospodářského i sociálního rozvoje měst a obcí a zabývat se jejich problematikou v celé šíři za současné optimalizace právního a ekonomického prostředí, nezbytného pro výkon veřejné správy a orgány územních samosprávných celků. Za tímto účelem bylo dne 17. března 2004 schváleno usnesení vlády České republiky č. 238 k návrhu postupu optimalizace právního a ekonomického prostředí pro výkon veřejné správy a orgány územních samosprávných celků. Ministerstvo vnitra v průběhu I. čtvrtletí roku 2004 dále pokračovalo v aktivitách souvisejících s vytvořením podmínek pro přehledné a jednotné územní uspořádání veřejné správy, které v konečné

podobě přispěje k lepšímu a jednotnému výkonu státní správy. Jedná se především o sladění územní působnosti orgánů státu v území se správními obvody obcí s rozšířenou působností a na něj navazující změnu hranic krajů a na dokončení návrhu zákona o územně správním členění státu.

3 Město a Městský úřad Frýdlant v Čechách

3.1 Základní údaje o městě

Počet obyvatel k 1.1.2002: 7 625

Katastrální výměra v ha: 3 161,2

Hustota obyvatel na km²: 240,2

Průměrná nadmořská výška: 300 - 500 metrů

Frýdlant v Čechách se nachází na úpatí Jizerských hor, přibližně 25 kilometrů od Liberce. Je to město s dlouholetou tradicí, řadou zajímavých míst a pamětihodností. Frýdlant s téměř 8 tisíci obyvateli tvoří přirozené centrum celého Frýdlantského výběžku. Nejen proto je Frýdlant obcí s rozšířenou působností a týkala se ho II. etapa reformy veřejné správy, tedy přenos působností z okresního úřadu Liberec.

Historie města

Počátky osídlení zdejšího kraje sahají do 6. století našeho letopočtu. Prvními osídlenci byli slovanští rybáři a lovci ze sousední Lužice. Protože přes Frýdlant vedla důležitá zemská stezka, byla na čedičové skále postavena strážní věž, zvaná Indica (z latinské slova indicare - ukazovati), v pozdějších dobách přestavěná na hrad. Existence hradu je písemně poprvé doložena v roce 1278, kdy zdejší panství od českého krále Přemysla Otakara II. koupil Rudolf z Bibersteinů. Obyvatelstvo se usidlovalo kolem řeky Smědé a dalo základ budoucímu městu, jehož rozvoj nastává ve 14. století za Bibersteinů, kteří zdejší osadu povyšují na město přidělením městských privilegií. V té době byl Frýdlant opatřen také hradbami. Město přežilo několik zhoubných požárů, zažilo několik nájezdů husitů v letech 1428 - 1433. Prožilo i několik klidných let za vlády Valdštejna, aby za Gallasů zažilo několikeré střídání císařských a švédských posádek. Klid a mír neměli obyvatelé ani za války Sedmileté, kdy přechody vojsk ať rakouských či pruských - znamenaly реквизиce a ničení. Útrapy zažilo město i v roce 1813, kdy Frýdlantem protáhla vojska Napoleonova. V 19. století zůstává Frýdlant i přes rozvoj především textilního průmyslu zaostávat za Libercem, který byl po celý středověk ve stínu Frýdlantu.

3.2 Základní údaje o MěÚ

Název: Městský úřad Frýdlant v Čechách

Sídlo: Nám. T. G. Masaryka 37, Frýdlant, PSČ 464 13

Tel.: 482 312 441, 482 312 118

Fax: 482 312 053

e-mail: mesto@mu-frydlant.cz

internetová adresa: www.frydlantvc.cz

3.3 Struktura MěÚ

Struktura úřadu vychází ze zákona o obcích č. 12/2000 Sb. Městský úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník a pracovníci úřadu. Městský úřad Frýdlant se dělí na odbory a některé odbory se ještě dělí na oddělení.

Městský úřad vykonává administrativně organizační činnosti, které souvisejí se samosprávnou i přenesenou působností, plní úkoly dle rozsahu pověřeného obecního úřadu, úkoly z hlediska samosprávy. V rámci **samostatné působnosti**:

- plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce,
- pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti,
- řídí organizace, které obec zřídila pro zabezpečení veřejných statků atd.

V rámci **přenesené působnosti** vykonává státní správu v rozsahu vymezeném již zmíněným zákonem o obcích.

Starosta

V čele MěÚ Frýdlant stojí v současné době starosta Jindřich Wurm. Zastupuje město navenek, řídí oblast financí, školství, kultury, sociálního zabezpečení, památkové zóny a městské policie.

Místostarosta

Místostarosta Jaroslav Vančura zastupuje v nepřítomnosti starostu a mimo jiné řídí oblast investic, příspěvkových organizací a všech technických záležitostí.

Starostu a místostarostu volí do funkce zastupitelstvo z řad svých členů a za výkon své funkce odpovídají zastupitelstvu. Setrvávají ve svých funkcích do konce svého volebního období, v našem případě se jedná o období 2002 – 2006.

Tajemník

Tajemníkem MěÚ Frýdlant je Bc. Josef Dřevínek. Je nadřízen všem pracovníkům městského úřadu a plní funkci statutárního orgánu zaměstnavatele ve věcech pracovně - právních, stanovuje platy všem zaměstnancům úřadu, zajišťuje výkon přenesené působnosti, plní úkoly uložené mu zastupitelstvem, radou nebo starostou. Je zaměstnancem obce a je odpovědný za plnění úkolů úřadu v samostatné i přenesené působnosti starostovi.

Zastupitelstvo

Členy zastupitelstva jsou zvolení zástupci politických stran, v případě i nezávislí zastupitelé. Zastupitelstvo obce při stanovení počtu členů přihlédne zejména k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. Frýdlantské zastupitelstvo tvoří 21 členů.

Počet členů zastupitelstva obce, který má být zvolen, se oznámí na úřední desce obecního úřadu nejpozději do 2 dnů po jeho stanovení. Rozhodující pro stanovení počtu členů zastupitelstva obce je počet obyvatel obce k 1. lednu roku, v němž se konají volby.

Tabulka č.2: Tvorba počtu členů zastupitelstva

Počet obyvatel v obci, městě nebo městské části	Počet členů zastupitelstva obce
do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů.

Zdroj: Zákon č. 128/2000 o obcích (obecní zřízení)

Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce. Zvolení členové zastupitelstva volí ze svých členů členy rady v čele se starostou a jeho zástupce – místostarostu. Zastupitelstvu obce je vyhrazeno:

- schvalovat program rozvoje obce;
- schvalovat územní plán obce a regulační plán;
- schvalovat rozpočet obce a závěrečný účet obce;
- zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce;
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce;
- rozhodovat o založení nebo rušení právnických osob;
- rozhodovat o vyhlášení místního referenda;
- volit starostu, místostarostu a další členy rady obce a odvolávat je z funkce;
- zřizovat a zrušovat obecní policii, ...

K platnému usnesení zastupitelstva obce, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce. Jednání zastupitelstva jsou ze zákona veřejná.⁵

⁵ Zákon č. 128/2000 o obcích (obecní zřízení)

Tabulka č.3: Složení městského zastupitelstva Frýdlant pro volební období 2002 - 2006

Jméno	Povolání	Kandidátka
Ing. Beran Petr	Stavební inženýr	ODS
MUDr. Brožík Ivo	Lékař	ODS
Burgr Miroslav	Technik	KSČM
Mgr. Buřita Dobroslav	Učitel	ODA
MUDr. Černý Pavel	Lékař	Sdružení nezávislých
Mgr. Dreschler Miroslav	Zástupce ředitele SOU	ČSSD
Mgr. Dušánek Eduard	Lékárník	ODS
MUDr. Ferles Miloslav	Lékař	ODS
Havel Jiří	Ředitel Bytového hospodářství Frýdlant	ČSSD
MVDr. Hlávka Ladislav	Zvěrolékař	Sdružení nezávislých
Ing. Holec Mirko	Programátor	ODS
Mgr. Juřina Robert	Podnikatel	ODA
Kaplan Jiří	Důchodce	ČSSD
MUDr. Kořínek Pavel	Lékař	KDU-ČSL
MUDr. Ludvík Petr	Lékař	ČSSD
Paclík Jiří	Podnikatel	KDU-ČSL
Mgr. Polčák Antonín	Ředitel školy	Sdružení nezávislých
Souček Josef	Mistr odborné výchovy	KSČM
Ing. Hana Vidnerová	Učitelka	KSČM
Vančura Jaroslav	Místostarosta	ČSSD
Wurm Jindřich	Starosta	ODS

Zdroj: Informační server-Frýdlant [online]. [cit. 20.4.2005] <<http://www.frydlantvc.cz/>>

Rada

Rada je voleným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a výkonným orgánem v přenesené působnosti a za svou činnost při výkonu samosprávné působnosti odpovídá zastupitelstvu. Radu obce tvoří starosta, místostarosta a další členové rady volení z řad členů zastupitelstva. Rada se schází ke svým schůzím podle potřeby, její schůze jsou neveřejné. Rada je schopna se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů, k platnému usnesení nebo rozhodnutí je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů. Činnostmi rady jsou:

- zabezpečení hospodaření obce podle schváleného rozpočtu;
- stanovuje plat starostovi a jeho zástupcům;
- rozhoduje o organizační struktuře úřadu, zřizuje a ruší odbory a jejich vedoucí a členy, stanovuje počet pracovníků atd.;
- řídí činnost obecního úřadu a komisí v oblasti samostatné působnosti;
- vydává obecně závazné vyhlášky v rámci přenesené působnosti, v nutných případech i v rámci samostatné působnosti atd.

Tabulka č. 4: Složení rady města Frýdlant pro volební období 2002 – 2006

Jméno	Povolání	Kandidátka
Mgr. Dušánek Eduard	Lékárník	ODS
Ing. Holec Mírko	Programátor	ODS
Kaplan Jiří	Důchodce	ČSSD
Mgr. Polčák Antonín	ředitel školy	Sdružení nezávislých
Ing. Hana Vidnerová	Učitelka	KSČM
Vančura Jaroslav	Místostarosta	ČSSD
Wurm Jindřich	Starosta	ODS

Zdroj: Informační server-Frýdlant [online]. [cit. 20.4.2005] <<http://www.frydlantvc.cz/>>

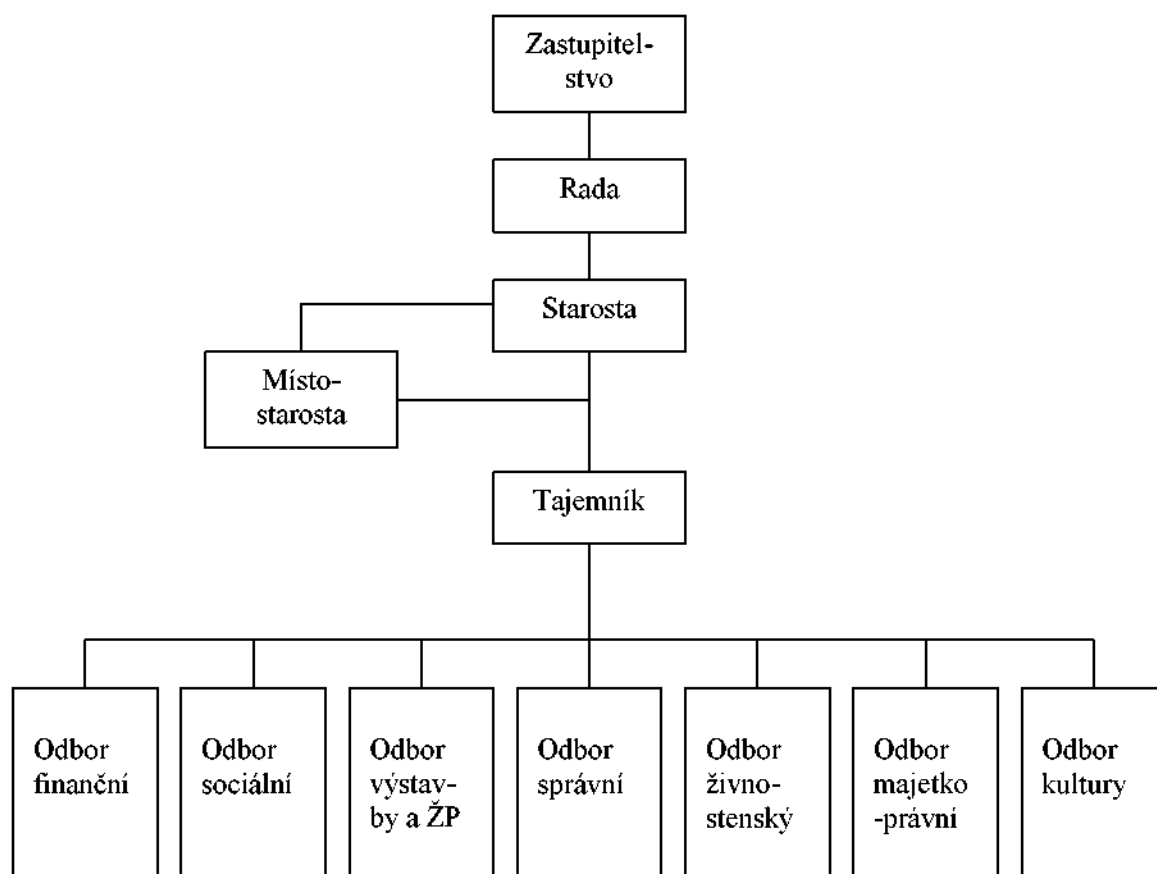
3.3.1 Organizační struktura MěÚ před II. etapou reformy veřejné správy

Na Městském úřadě Frýdlant v Čechách pracovalo bez volených funkcí (starosta a místostarosta) 47 zaměstnanců celkem tedy 59 zaměstnanců. Součástí městského úřadu jsou i samostatná oddělení městské policie a středisko sociální péče. Úřad se nacházel v jedné budově, v budově radnice. Na úřadě bylo celkem 7 odborů:

- finanční
- sociální
- odbor výstavby a životního prostředí
- správní
- živnostenský
- majetkoprávní, jehož součástí bylo technické oddělení
- odbor kultury, který v sobě zahrnoval také městskou knihovnu, muzeum a kino

Každý odbor má svého vedoucího.

Schéma č.3: Organizační struktura MěÚ Frýdlant před II. etapou reformy veřejné správy

3.3.2 Organizační struktura MěÚ po II. etapě reformy veřejné správy

Nynější celkový počet pracovníků MěÚ je 87 zaměstnanců. Dalších 15 pracovníků vykonává pro MěÚ práce v rámci vedlejší pracovní části nebo práce na dohodu.

Do celkového počtu zaměstnanců patří i pracovníci:

- střediska sociální péče,
- knihovny,
- muzea,
- kina,
- technického oddělení, které se stará o hřbitov, veřejnou zeleň, osvětlení, aj.

Nezapočítáváme do počtu zaměstnanců pracovníky na veřejně prospěšné práce, kterých je 20 až 25 (dle vykrytí požadavků Úřadem práce).

Od 1. ledna 2003 muselo samozřejmě dojít ke změně organizační struktury. Došlo k nárůstu zaměstnanců o 40 a přenosu mnoha působností z Okresního úřadu v Liberci. Vznikly některé úplně nové agendy (dopravy, sociálně-právní ochrany) a některé byly značně rozšířeny (např. životního prostředí). Podle vzoru okresního úřadu v Liberci byla navržena nová organizační struktura viz. příloha č. 1. MěÚ Frýdlant se tak rozšířil ze 7 odborů na 9 odborů, kromě stávajících přibyl odbor dopravy a odbor životního prostředí (uvažovalo se také o vzniku odboru sociálně-právních věcí a odboru školství) a nově vznikla kancelář úřadu.

3.3.3 Optimalizace organizační struktury MěÚ Frýdlant

V průběhu zavádění nové organizační struktury na počátku roku 2003 jsem právě zpracovávala svůj již zmíněný ročníkový projekt na téma II. etapy reformy veřejné správy a její zavádění na Městském úřadě Frýdlant. Ve spolupráci s vedením MěÚ Frýdlant a zejména panem tajemníkem jsme došli k názoru, že stávající organizační struktura pro menší velikost MěÚ Frýdlant je nevyhovující a zpracovali jsme novou organizační strukturu viz příloha č.2.

Čím je obec větší, tím je organizační struktura složitější a naopak. V malých obcích se zpravidla sdružuje řídicí agenda pouze do několika málo odborů, ve větších městech je více odborů, které se dále člení na oddělení. Počet odborů a komisí a náplň jejich činnosti závisí na velikosti obce, rozsahu samostatné působnosti a rozsahu přenesené působnosti. Struktura, názvy odborů, příp. jejich oddělení a náplň jejich činnosti není závazně předepsána.

Organizační struktura, která byla navržena podle vzoru OkÚ Liberec byla pro náš MěÚ nevyhovující. Na relativně malý počet zaměstnanců byl velký počet vedoucích pracovníků a vzniklo několik odborů, jejichž pracovní činnost byla značně úzká. Přišli jsme tedy s návrhem, jehož záměrem bylo nerozšiřovat příliš strukturu úřadu v oblasti počtu odborů, což je pro úřad důležité z hlediska funkčnosti, přehlednosti a využití potenciálu vedoucích odborů, kteří mají náročné úkoly ale i dostatečné pravomoce a podmínky k jejich plnění. Došlo tedy k zrušení odboru dopravy a stalo se z něj oddělení, které je součástí odboru

vnitřních věcí a dopravy. Dále se sloučil odbor stavební a životního prostředí do jednoho odboru (odbor stavebního úřadu a životního prostředí). Na MěÚ tedy zůstalo zachováno 7 odborů a kancelář úřadu. Ve většině odborů došlo k rozšíření pracovních činností (nejvíce v odboru sociální a živnostenském).

Důležité bylo, aby byl Městský úřad členěn i s ohledem na občany a jejich potřeby a dle mého názoru bylo toto novou strukturou úřadu splněno. Pod všechny odbory spadají činnosti, dle původní struktury a příbuzné činnosti, které byly převzaty z bývalého OkÚ Liberec. Na vedoucí odborů dohlíží přímo tajemník, kterému při technickém zabezpečování pomáhá kancelář úřadu. Vedoucí odborů jsou nadřizeni přímo pracovníkům, které řídí a vedoucím oddělení, kteří jsou také vedoucími úředníky dle zákona a jsou nadřizeni pracovníkům oddělení. Proto si myslím, že jsou zde jasné kompetence a tato organizační struktura je zcela vyhovující.

Nyní bych chtěla představit všechny odbory a oddělení MěÚ Frýdlant, jejich hlavní pracovní náplň a současné vedoucí pracovníky.

Odbor živnostenský

Živnostenský odbor se nachází v přízemí budovy radnice (budovy A) a vedoucí tohoto odboru je Zdena Jiříčková. Tento odbor se dělí na tři oddělení:

- **oddělení registrací**, které má na starost:
 - příjem, podávání a ohlášení živností ohlašovacích, koncesovaných a provozovaných průmyslovým způsobem;
 - vyžádání odborných stanovisek orgánů státní správy, které se vyjadřují ke koncesi;
 - vydávání průkazu živnostenského oprávnění;
 - vydávání oznámení o přerušení provozování živnosti na vlastní žádost podnikatele, oznámení o provedení změn v živnostenském rejstříku, oznámení o zápisu (zrušení) provozovny, rozhodnutí o zrušení oprávnění na vlastní žádost podnikatele, o pokračování v provozování živnosti apod.;
 - provádění převodů spisů mezi živnostenskými úřady;

- příprava podkladů pro zahájení procesních i sankčních správních řízení;
- vede živnostenský rejstřík a vydává výpisy z veřejné a neveřejné části živnostenského rejstříku atd.
- **oddělení správní**, které má na starost zahajování a vedení všech druhů správních řízení vedených živnostenským odborem, včetně ověřování věcné a formální správnosti vydaných rozhodnutí.
- **oddělení kontrolní**, které vykonává:
 - souhrnné práce při zajišťování výkonu státní správy na úseku kontroly dodržování platných právních předpisů, upravujících živnostenské podnikání, jako je kontrolní činnost u podnikatelských subjektů, vyřizování stížností, ukládá pořádkové a blokové pokuty;
 - odborně zpracovává podklady pro správní řízení, týkající se uložení sankcí za zjištěné a prokázané protiprávní jednání, pro účely správního řízení zajišťuje a protokolárně projednává důkazní prostředky;
 - vykonává konzultační a poradenskou činnost týkající se právních předpisů upravujících živnostenské podnikání.

Odbor vnitřních věcí a dopravy

V prvním patře nové budovy (budovy B) je odbor vnitřních věcí a dopravy, vedoucím odboru je Rostislav Kröner. Tento odbor má dvě oddělení:

- **oddělení vnitřních věcí** jehož součástí je:
 - matrika (rodné listy, oddací listy, svatební obřady, ...);
 - agenda cestovních dokladů;
 - agenda občanských průkazů;
 - agenda evidence obyvatel;
 - přestupky;
 - agenda obrany, která zastřešuje řešení krizových situací – tj. zpracování povodňových a krizových plánů, spolupráce s integrovaným záchranným systémem, koordinace jednotlivých odborů MěÚ při krizové situaci, spolupráce s okolními MěÚ a dříve se zde vedla i agenda civilní služby.

- **oddělení dopravy**, které má na starosti:
 - registr vozidel;
 - registr řidičů;
 - autoškolu (zkušební komisař) atd.

Odbor finanční

Finanční odbor zasáhlo nejméně změn i v otázce stěhování a nadále se vyskytuje v druhém poschodí radnice. Vedoucí tohoto odboru je Ing. Jana Dachsová a spolu s ostatními zaměstnanci rozhodují o:

- rozpočtovém a finančním účetnictví;
- účetní agendě;
- evidenci poplatníků (poplatky ze psů, ...);
- evidenci pokut;
- evidenci příjmů města atd.

Odbor majetko-správní

Tento odbor zasáhlo vedle odboru vnitřních věcí a dopravy (bývalý správní odbor), od kterého převzal některé agendy, mnoho změn. Jednou z nich je i změna jména – dříve se nazýval odbor majetko-právní. Sídlí v mezipatře budovy radnice a vedoucím je Stanislav Kvapil. Pod tento odbor spadá:

- správa, údržba a oprava budov Městského úřadu, údržba a oprava vnitřního vybavení;
- veškeré technické zázemí (komunální odpad, městský rozhlas, úřední desky, úklidová služba aj.);
- správa nemovitostí a bytů;
- správa lesů;
- požární ochrana;
- dopravní servis;
- školství;
- investice a údržba;

- technické oddělení (veřejně prospěšné práce, veřejné osvětlení, správa hřbitova a zimního stadionu).

Odbor stavebního úřadu a životního prostředí

Tento odbor se nachází ve druhém patře nové budovy a vedoucí je Zdena Prokopová. Součástí tohoto odboru jsou dvě oddělení:

- **oddělení stavebního úřadu**, jehož náplní je:
 - vydávání územních rozhodnutí o umístění stavby, o využití území, stavebních povolení, rozhodnutí o změně stavby před dokončením;
 - rozhodnutí o odstranění stavby, změn v užívání stavby;
 - ohlášení drobných staveb, stavebních úprav, rozhodnutí o prozatímním užívání stavby, rozhodnutí o zkušebním provozu stavby;
 - kolaudace stavby;
 - státní stavební dohledy nad kontrolou, vyřizování stížností ochrana přírody a krajiny.
- **oddělení životního prostředí**
 - ochrana přírody a krajiny;
 - vodní hospodářství;
 - státní správa lesů;
 - odpadové hospodářství;
 - zemědělský půdní fond;
 - myslivost, rybářství aj.

Odbor kultury

Odbor kultury v sobě zahrnuje také městskou knihovnu, kino a muzeum a jeho vedoucím je Bc. Luděk Zelenka. Dále se zabývá:

- památkovou péčí;
- kulturou;
- cestovním ruchem;
- turistikou (turistické infocentrum).

Odbor sociálních věcí

Tento odbor sídlí i s vedoucí odboru Helenou Kučerovou v nové budově a vyřizuje:

- dávky pro zdravotně postižené občany a staré občany;
- dávky sociální péče;

Součástí tohoto odboru je také:

- **oddělení sociálně-právní ochrany**, které má na starost:
 - péči o rodinu a děti;
 - sociálně-právní poradenství;
 - kurátorskou činnost atd.

Kancelář úřadu

Od 1. 1. 2003 vznikla nově na MěÚ kancelář úřadu, která se nachází v prvním patře budovy radnice a v jejím čele je Mgr. Alena Švejďová. Hlavní funkcí kanceláře úřadu je poskytovat servis pro ostatní odbory, tajemníka, starostu, místostarostu, městskou radu a městské zastupitelstvo, tedy starat se o hladký chod celého úřadu a vše okolo jednání rady a zastupitelstva. To vše zajišťují dvě sekretářky, personalistka, mzdová účetní a referentka v podatelně v přízemí budovy radnice, kde se také nachází i telefonní ústředna a zařízení městského rozhlasu.

Součástí kanceláře úřadu je také:

- **oddělení informatiky**, kde se dva počítačová správci starají o počítačovou síť úřadu a jeho webové stránky.
- **oddělení prevence užívání drog a dalších sociálně patologických jevů**: Náplní oddělení prevence je shromažďování informací o drogové scéně a kriminalitě a jejich vývoji na frýdlantsku pro potřeby městské rady a městského zastupitelstva, vyhodnocování situace, definování potřeb, návrh opatření a priorit v oblasti prevence všech sociálně patologických jevů, poradenství typu „Co dělat, když...“ nejen pro školy, vedení bibliotéky odborné literatury k prevenci, konzultace nad projekty z oblasti prevence, zprostředkování kontaktu na zařízení porady, pomoci a léčby pro lidi ohrožené drogou, osvětová a informační činnost pro veřejnost, kontakt a spolupráce s obcemi frýdlantska a s Krajským úřadem Libereckého kraje v oblasti prevence, kontakt s věcně příslušnými ministerstvy.

Další oddělení a orgány MěÚ a města

Do struktury úřadu patří také Středisko sociálních služeb – jako oddělení, spadající do přímé kompetence tajemníka, případně starosty (samosprávná působnost).

Přímo ve struktuře úřadu není Městská policie, která má, ale místo v organizačním řádu města a s MěÚ je pevně spojena. Dále existují na základě zákona o obcích stanovené výbory – finanční a kontrolní, bytová komise, povodňová komise, krizový štáb a další orgány, které využívají servisu a pracovníků MěÚ.

Mezi příspěvkové organizace MěÚ Frýdlant patří Bytové hospodářství Frýdlant, Služby města Frýdlantu, Základní škola a Základní umělecká škola Frýdlant a Speciální školy Frýdlant. Dále organizace Teplo Frýdlant s.r.o. se 100% účastí města.

3.3 Správní obvod Frýdlant

Do správního obvodu Frýdlant v Čechách spadá 18 obcí a to: Bílý potok, Bulovka, Černousy, Dětrichov, Dolní Řasnice, Frýdlant, Habartice, Hejnice, Heřmanice, Horní Řasnice, Jindřichovice pod Smrkem, Krásný Les, Kunratice, Lázně Libverda, Nové Město pod Smrkem, Pertoltice, Raspenava a Višnová.

Pouze Frýdlant je obec s rozšířenou působností a Nové Město pod Smrkem je pověřený obecní úřad.

Tabulka č.5: Uzemní působnost vybraných úřadů pro obce spadající do správního obvodu Frýdlant

Obec	Pověřený obecní úřad	Matrika	Stavební úřad	Úřad práce	Obvodní oddělení policie	Finanční úřad
Bílý Potok	Nové Město p/S	Hejnice	Hejnice	Frýdlant	Hejnice	Frýdlant
Bulovka	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant
Černousy	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant
Dětrichov	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant
Dolní Řasnice	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant
Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant

Habartice	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant
Hejnice	Nové Město p\S	Hejnice	Hejnice	Frýdlant	Hejnice	Frýdlant
Heřmanice	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant
Horní Řasnice	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant
Jindřichovice pod Smrkem	Nové Město p/S	Jindřichovice p/S	Nové Město p/S	Nové Město p/S	Nové Město p/S	Frýdlant
Krásný Les	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant
Kunratice	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant
Lázně Libverda	Nové Město p\S	Hejnice	Hejnice	Nové Město p\S	Hejnice	Frýdlant
Nové Město pod Smrkem	Frýdlant	Nové Město p/S	Nové Město p/S	Nové Město p/S	Nové Město p/S	Frýdlant
Pertoltice	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant
Raspenava	Nové Město p/S	Raspenava	Raspenava	Frýdlant	Hejnice	Frýdlant
Višňová	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant

Zdroj: Interní materiály Městského úřadu Frýdlant v Čechách

Do 1. 1. 2001 se vykonávala ve Frýdlantě přenesená působnost státní správy pro 13 000 obyvatel. Od 1. 1. 2001 to již bylo 19 000 obyvatel, protože přibyl Bílý Potok, Hejnice a Raspenava. Nyní od 1. 1. 2003 se v rámci pověřeného úřadu III. stupně jedná již o 24 000 obyvatel, včetně obyvatel Nového Města pod Smrkem, Lázní Libverda a Jindřichovic pod Smrkem.

4 Problémy související s II. etapou reformy veřejné správy

Při rušení okresních úřadů a přenosu jejich působností došlo samozřejmě k řadě problémů. V této kapitole bych se chtěla věnovat nejdůležitějším z nich. Mezi nejproblematictější oblasti patřila oblast personální, oblast technického a technologického zabezpečení a samozřejmě financování. Nejdříve všechny problémy budu charakterizovat obecně a potom je analyzuji na konkrétním případě Městského úřadu Frýdlant.

Veřejnoprávní smlouvy

Zákony související s II. fází reformy veřejné správy byly schváleny až v polovině roku 2002. Nebyl proto dostatečný časový prostor pro vybudování kapacit a některé obce s rozšířenou působností tak nebyly schopny vlastní kapacitou zajistit přenášený výkon státní správy od 1. ledna 2003. Dle § 66a zákona č. 313/2002 Sb., o obcích proto obce

využily možnosti uzavření veřejnoprávních smluv s jinou obcí s rozšířenou působností v rámci kraje, která za ně vykonávala příslušný výkon státní správy do té doby, než byly vytvořeny podmínky pro převzetí a výkon dané činnosti.

V našem konkrétním případě MěÚ Frýdlant by se jednalo o uzavření veřejnoprávní smlouvy s Magistrátem města Liberec. Jako nejaktuálnější se jevila oblast sociální, přesto se nakonec vše podařilo vyřešit bez této pomoci.

4.1 Personální oblast

4.1.1 Nárůst počtu zaměstnanců

V souvislosti s přenosem působností okresních úřadů došlo k nárůstu počtu zaměstnanců. Došlo totiž k přenosu působností vykonávaných doposud 73 okresními úřady na 205 obcí, tedy rozptýlení agendy na téměř trojnásobek úřadů. Z celkového počtu 19 050 funkčních míst na okresních úřadech bylo usnesením vlády určeno 15 060 funkčních míst pro územní samosprávné celky, z toho pro kraje 2 076, pro obce s rozšířenou působností 12 984 funkčních míst. Ve skutečnosti přešlo k 1. lednu 2003 na obce s rozšířenou působností 10 220 zaměstnanců bývalých OkÚ (79% z delimitovaného počtu), na kraje 1 334 zaměstnanců, tj. 64 % z delimitovaného počtu.

Důvodů pro nárůst zaměstnanců je několik:

- značné požadavky na výkon státní správy
- zastupitelnost při rozhodování
- vyžadovaná odborná úroveň
- rovněž nemá docházet k tomu, aby jeden úředník vykonával příliš mnoho působností neboť nebude zajištěna minimálně současná úroveň kvality výkonu státní správy
- celá řada působností vykonávaných okresními úřady vyžaduje kvalifikované pracovníky a některé z činností vyžadují specialisty (např.: v oblasti ochrany životního prostředí, památkové činnosti, sociálně právní ochrany dětí atd.).

4.1.2 Odborná úroveň zaměstnanců

V mnohých případech je nedostatečná odborná úroveň zaměstnanců územních samosprávných celků vykonávajících veřejnou správu, jejímž důsledkem jsou velké nedostatky v rozhodování.

Hlavními důvody nedostatečné odborné úrovně jsou:

- dosavadní neuspokojivý způsob výběru zaměstnanců,
- nízká stabilita zaměstnanců,
- neúplný systém vzdělávání zaměstnanců.

Z toho vyplývá, že jedním z úkolů reformy veřejné správy mělo být zajištění kvalitního, efektivního a nestranného výkonu veřejné správy v území. Předpokladem k tomu je profesionalizace úředníků samospráv.

Od konstituování obecních úřadů obcí s rozšířenou působností se personální zabezpečení výkonu státní správy stabilizovalo. Nevyskytují se problémy takové intenzity, která by nedovolovala zabezpečit přenesený výkon státní správy, i když některé obce těžko získávají vysokoškolsky vzdělané odborníky.

Všechny úřady zajišťují, v rámci daných možností, vzdělávání úředníků dle zákona 312/2002 Sb., ale náklady s tím spojené jsou pro obce velmi zatěžující. Dne 7. ledna 2004 bylo otevřeno nové detašované pracoviště Institutu pro místní správu Praha v Prostějově. Ministerstvo vnitra tím vyřešilo jednak kapacitní problémy vzdělávání, jednak vyšlo vstříc úředníkům územních samospráv hlavně z Moravy, kteří do té doby museli dojíždět až do vzdáleného Benešova. Úředníkům i příslušným městům a obcím se tak významně ušetřil čas i finanční prostředky nezbytné pro zabezpečení potřebného vzdělávání. Naopak je tomu v oblasti vzdělávání vedoucích úředníků, které je hodnoceno jako nákladné, nekvalitní a s malým efektem. Mnohé úřady proto využívají nabídek vzdělávacích zařízení, která jim jsou schopna poskytnout školení požadovaného zaměření i úrovně.

4.1.3 Šetření Ministerstva vnitra

Ministerstvo vnitra, v souvislosti s neustále diskutovanou otázkou týkající se nárůstu počtu úředníků v důsledku II. fáze reformy veřejné správy, provedlo na konci roku 2003 šetření u obcí s rozšířenou působností, krajů a ústředních orgánů státní správy, kterých se delimitace zaměstnanců ze zaniklých Okresních úřadů přímo týkala. Na základě zjištěných údajů byl porovnán skutečný počet delimitovaných zaměstnanců s předpokládaným stavem daným usnesením vlády ze dne 26. června 2002 č. 695 a usnesení vlády ze dne 9. prosince 2002 č. 1247, a to za období, pro které byl schopen a ochoten příslušný úřad své údaje sdělit. Ze zjištěných údajů, které jsou přehledně uvedeny v příloze č. 3, lze vyvodit následující údaje.

Stav zaměstnanců (úředníků) v obcích s rozšířenou působností byl sledován souhrnně vždy za příslušný kraj. Jako celek, tj. hodnoceno za všechny kraje, nedosáhl počet úředníků předpokládaného stavu. K 30. červnu i k 30. září 2003 dosáhl skutečný stav 94 resp. 95 % stavu očekávaného v souvislosti s převodem funkčních míst podle citovaných usnesení vlády viz příloha č.3. Stav zaměstnanců krajských úřadů rovněž nepřesáhl počet stanovený výše citovanými usneseními vlády. Hodnoceno za všechny krajské úřady představuje počet zaměstnanců 95 % předpokládaného stavu. Předpokládaný počet zaměstnanců nebyl dlouhodobě překročen ani Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových. Přesto, že tento úřad převzal všechny neumístěné zaměstnance bývalých Okresních úřadů, představuje stav ke 30. červnu 2003 89 % a k 30. září 2003 79 % převedeného počtu úředníků. Ani počet delimitovaných zaměstnanců na ostatní orgány státu (pozemkové úřady, oblastní archivy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo kultury, Ministerstvo vnitra a Hasičské záchranné sbory) nepřesáhl stanovený limit.

Z uvedeného rozboru vyplývá, že stanovený počet úředníků nebyl v důsledku II. fáze reformy veřejné správy překročen. Nedošlo k navýšení počtu úředníků a stav se pohyboval ve sledovaném období kolem 95 % jejich souhrnného počtu na okresních úřadech.

4.1.4 Personální problémy na MěÚ Frýdlant

Personální zabezpečení úřadu bylo největším problémem v rámci přechodu na rozšířený pověřený úřad.

S otázkou personálního zabezpečení II. etapy reformy veřejné správy souvisí také již zmíněné nařízení povinné delimitace. Delimitace spočívala v tom, že byl po dohodě s přednostou kraje, zaměstnanci okresního úřadu a představiteli pověřených obcí, dán počet zaměstnanců okresního úřadu, kteří byli převedeni i se svými agendami do pověřených obcí. Byli to zaměstnanci, kteří jsou na výkon těchto činností řádně vyškoleni a připraveni a tyto činnosti u okresních úřadů již vykonávali. Takže v první řadě bylo úkolem delimitace zabezpečit řádný výkon státní správy u územně samosprávných celků, na které byly jednotlivé působnosti převedeny a v druhé řadě zajistit práci pro zaměstnance rušících se okresních úřadů.

Do 1. září 2002 podepsali zaměstnanci okresního úřadu v Liberci nové smlouvy a pak teprve bylo jasno s kolika pracovníky okresního úřadu mohl Městský úřad Frýdlant počítat. Na 41 tabulkových míst přidělených Frýdlantu v rámci reformy přišlo z Okresního úřadu v Liberci pouze 18 pracovníků. Problémem byla hlavně otázka dojíždění. Někteří zaměstnanci Okresního úřadu byli převedeni na Krajský úřad, zejména na Magistrát Liberec a někteří neměli o práci ve Frýdlantu zájem. Kritickou se jevila situace v sociální oblasti. Nejméně úředníků přešlo a největší problémy způsobilo nedostatečné obsazení oblasti sociálně-právní ochrany, živnostenského úřadu a lesního hospodářství. Rovněž absolventů z příslušných oblastí veřejné správy je stále nedostatek. Proto se na zbývající volná místa hledali kvalifikovaní pracovníci nebo lidé, u kterých byl předpoklad zvládnout velké počáteční zatížení a psychický tlak. Jednalo se o velice závažný problém vzhledem k velmi nízké nabídce kvalifikovaných pracovních sil v našem výběžku. Přesto byl velký zájem ze strany obyvatel Frýdlantu a okolních obcí a měst, přišlo přes 200 přihlášek uchazečů o případné pracovní místo na Městském úřadě. Bylo také důležité uvědomit si, že od 1. ledna 2003 se muselo okamžitě navázat na práci okresu bez možnosti (nebo pouze minimální) zaučování nových pracovníků. Jednou

z možností bylo zaučení nových pracovníků předem, ale problémem bylo nedostatek času a hlavně financí na toto zaučení.

Na MěÚ přibýlo 39 zaměstnanců, z toho 18 pracovníků přešlo tedy z OkÚ Liberec a nově bylo přijato 31 zaměstnanců. Muselo dojít ke změně organizační struktury viz kapitoly 4.3.2 a 4.3.3. Přes počáteční problémy byl přenos působností na MěÚ Frýdlant po personální stránce zcela zabezpečen a byl zajištěn plný výkon státní správy.

4.2 Ostatní problémy

4.2.1 Technologické a prostorové vybavení

Ke dni 31. prosince 2002 proběhla spolu s delimitací zaměstnanců OkÚ také delimitace movitého majetku, s nímž byly do té doby hospodařily příslušné OkÚ, na územní samosprávné celky a ostatní orgány státu, a to na základě uzavíraných delimitačních protokolů. V řadě měst a obcí museli vybudovat nové prostory, budovy, protože stávající byly pro výkon přenesené působnosti nedostatečné. Města a obce přistoupily k řešení počátečních nedostatků vstřícně, využily státních prostředků a rovněž vynaložily značné finanční prostředky ze svých rozpočtů, což svědčí o jejich zájmu zabezpečit výkon státní správy co nejlépe. V rámci svých možností zajistily minimální základní bezbariérovost, tzn. přístup alespoň do jedné z místností v rámci objektu, kam se za imobilním občanem dostaví příslušný úředník. Pokud se týká počítačové techniky převzaté z okresních úřadů, ve většině případů byla ve špatném stavu, a proto musela být počítačová technika dodatečně pořízena.

Technické zabezpečení na MěÚ Frýdlant

Na MěÚ Frýdlant byla otázka technického zabezpečení také problematická. Problémem byla nedostatečná velikost stávající budovy MěÚ, tedy budovy radnice, do které by se již žádní noví pracovníci nevešli. Proto bylo nutné vytipovat nový objekt (patřící státu, městu nebo kraji). Nakonec se vybrala budova bývalé umělecké školy v Havlíčkově ulici

(v majetku Libereckého kraje), která je vzdálená pouze 70 metrů od radnice. Tato budova je budovou „B“ MěÚ a spolu s radnicí (budova „A“) se postarala o azyl všem pracovníkům Městského úřadu.

Obrázek č. 1 Nová budova MěÚ Frýdlant

Problémem se též ukázalo vybavení jednotlivých odborů a oddělení. Toto vybavení bylo limitováno omezenými finančními prostředky a ne vždy potřebným a funkčním nábytkem a počítačovým zařízením „darovaným“ z okresního úřadu.

Samostatnou kapitolou bylo vybudování a zprovoznění nové počítačové sítě pro obě budovy včetně propojení těchto budov. Bylo nutné zajistit počítačové vybavení všem pracovníků a vytvořit podmínky pro zprovoznění sítě ministerstva vnitra pro potřeby oddělení dopravy a agendy občanských průkazů a pasů. Tato síť nebyla propojená se sítí pro ostatní správní agendy, což bylo problém při přetahování dat (např. informace z evidence obyvatel potřebovala oblast sociální péče). Přesto se tento problém podařilo vyřešit a dokonce je v současné době již povoleno obě sítě propojit.

Přechodové problémy

Se vznikem nové správní struktury se však objevily i některé přechodné problémy, kterými byli např. problémy organizační zejména týkající se nově vzniklého zákona o úřednicích (výběrová řízení, požadavky na strukturu a počet povinných školení apod.), přicházející požadavky na kraje i obce s rozšířenou působností z resortů nad rámec přeneseného výkonu státní správy nebo postupně doplňující se činnosti úřadů III. stupně, na které se pozapomnělo (např. získávání různých informací hromadného charakteru,

požadavky, aby krajské úřady rozesílaly dopisy na obce s rozšířenou působností apod.). Krajské úřady i obce s rozšířenou působností si také stěžovali na nejednotný způsob komunikace, kdy ve stejné věci byli oslovováni zaměstnanci na různé pracovní úrovni a nebyl dodržován jednotný způsob komunikace.

Jedním z dalších problémů bylo například skloubení nových agend se stávajícími do jednoho dobře fungujícího celku a udržení dosavadních předností, kterými byly například:

- zastupitelnost
- zvládnutí velkého objemu práce (nárazově i dlouhodobě)
- poměrně jasný systém kompetencí
- věcný obsah náplně práce.

Důležité bylo také dodržovat legislativní rámec, který nařizuje jak se úřad má tvořit, jak mají být přijímáni pracovníci atd. Dalším velkým problémem bylo skloubit za nepřetržitého provozu stěhování a začlenění nových agend. To se týkalo na MěÚ Frýdlant prakticky mimo finančního odboru celého úřadu.

4.3 Finanční zabezpečení reformy veřejné správy

4.3.1 Financování a veřejná správa

Financování územní veřejné správy a její reforma závisí na proporcích finančních nástrojů. Územní orgány veřejné správy jsou přímo závislé na výši vlastních příjmů a dotací. Bylo docíleno významného posílení příjmů obcí a krajů. V roce 1999 realizovaly obce výdaje ve výši 5,6% hrubého domácího produktu, v roce 2002 to bylo více než 8%. Tento proces decentralizace finančních prostředků na samosprávy i nadále pokračuje.

Reforma nezměnila skladbu příjmů, ale významně změnila a mění proporce jednotlivých titulů. U obcí byla posílena role delegovaných výnosů daní ze státního rozpočtu, ty jsou vlastním příjmem místních vlád (obcí a krajů). Systém financování místních rozpočtů je závislý převážně na vývoji celkových daňových příjmů ve státě. Podobné spektrum

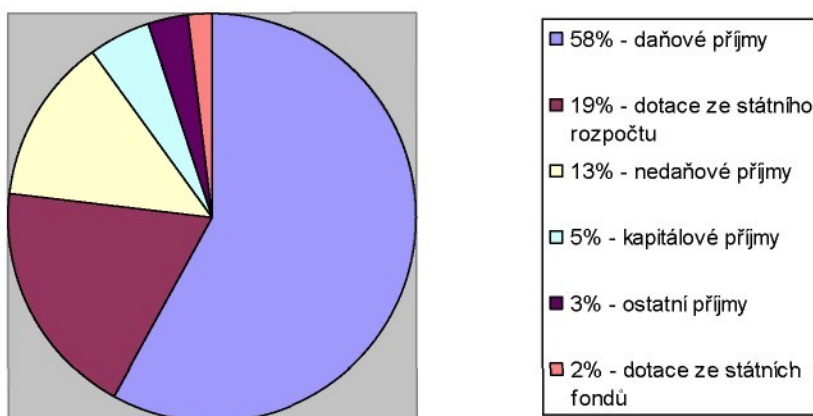
daňových příjmů má státní rozpočet, obce i kraje. Vývoj daňových příjmů, které se takto společně sdílí, má stabilizační charakter. Reforma odbourala obcemi nezaviněné prudké výkyvy místních výnosů daní, které nezávisely na místní ekonomické aktivitě. Dnes jsou pilovány nástroje motivace obcí a krajů k podpoře podnikání v místě. Vznikají tak daňové rozdíly v příjmech místních rozpočtů závislé na místních podmínkách a aktivitách, např.: příjem obce dnes částečně závisí na tom, kolik je tam vytvořeno aktivních (využívaných) pracovních míst. Nástroje motivace způsobují zdravé rozdíly mezi obcemi, které nejsou nijak propastné. Cílem je hledání optimální hladiny výše těchto motivačních příjmů, aby nemusel do vyrovnání vzniklých rozdílů násilně zasahovat stát.

Největším tématem financování obcí na poli vlastních příjmů je role tzv. místních daní, které se v České republice zatím stále nazývají místní poplatky. Existují názory, které prosazují fakultativní daňové nástroje o jejichž uplatnění a sazbách by rozhodovaly obce. Tyto nástroje jsou sice dnes součástí tzv. místních poplatků, ale jejich význam i systém nevyhovuje dnešním potřebám částečné regulace ekonomických činností obcí.

Vedle daní obce či kraje disponují ještě dalšími vlastními příjmy pocházejícími mimo jiné z nakládání s vlastním majetkem. Významným prvkem financování obcí a krajů jsou, jak již bylo zmíněno teoretické části, dotační zdroje.

Zabezpečení delegované státní správy je zákonem o státním rozpočtu každoročně vymezen příspěvek na výkon státní správy. Konkrétní částka příspěvku na výkon státní správy obcemi je odstupňována podle typu státní správy, kterou stát na obec přenáší. Výše příspěvku je stanovena násobkem pevné sazby na každých 100 obyvatel trvale bydlících ve správním území obce a jedné setiny počtu obyvatel trvale žijících v daném území. Územní samospráva rovněž vybírá poplatky za výkon přenesené státní správy. Součet poplatků a příspěvku v ideálním případě hradí náklady na výkon přenesené působnosti.

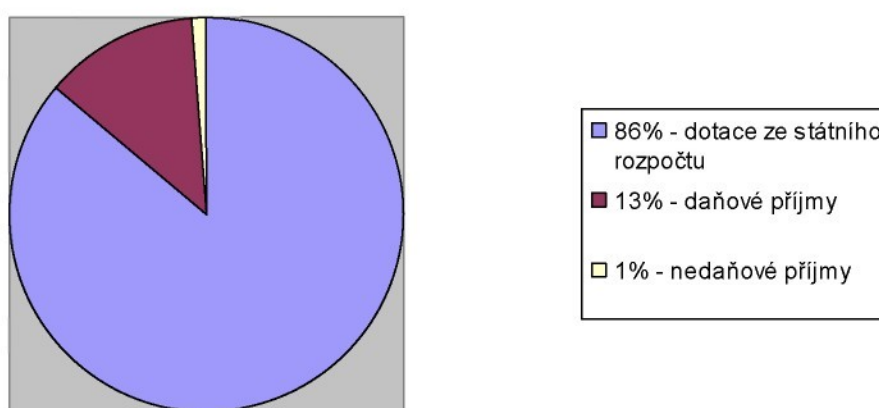
Schéma č. 4: Příjmy obcí (2003)

Zdroj: Marek, J., aj.: *Reforma veřejné správy v České republice*. 1 vyd. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2003. ISBN 80-239-0225-3

Financování správních činností převedených na kraje v rámci reformy veřejné správy bylo obdobně jako u obcí s rozšířenou působností zajišťováno dotacemi ze státního rozpočtu podle počtu funkčních míst zaměstnanců, kteří vykonávají státní správu. Navíc za vykonané správní činnosti mohou kraje ukládat správní poplatky. Součástí dotačního titulu je také příspěvek na dobrovolné hasičské sbory.

Schéma č. 5: Příjmy krajů 2003

Zdroj: Marek, J., aj.: *Reforma veřejné správy v České republice*. 1 vyd. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2003. ISBN 80-239-0225-3

Zákonem byl schválen objem finančních prostředků na přípravu budov obecních úřadů a jejich vybavení ve výši 2,6 miliardy ze státního rozpočtu v letech 2002 a 2003. Obce, které nestihly dokončit přípravu vlastních prostor, mohly za zvýhodněných podmínek využívat budovy státu, sídla bývalých okresních úřadů (po dobu dvou let formou bezplatné výpůjčky). Dále byla určena výše příspěvku na výkon státní správy v přenesené působnosti, který obce i kraje dostávají na základě rozsahu přenášených působností. Na jedno delimitované funkční místo tak samospráva v roce 2003 obdržela příspěvek ve výši 333,9 tis. Kč. Mimo to je jejím příjmem výnos ze správních poplatků za výkon státní správy v přenesené působnosti. Spolu s přenesenou agendou poskytl stát samosprávným celkům, jak již bylo zmíněno, movitý majetek potřebný k výkonu státní správy, kterou až do konce roku 2002 vykonávaly okresní úřady a s tímto majetkem byly příslušné hospodařit. Obcím, na které přešla nevybavená prázdná funkční místa, byl poskytnut příspěvek ve výši 80 tis. Kč na vybavení tohoto místa nábytkem a výpočetní technikou.

4.3.2 Financování obcí s rozšířenou působností

V souladu se zákonem č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, příslušel obcím s rozšířenou působností, které nevyužívají budov OkÚ, pro rok 2003 finanční příspěvek ve výši 1,3 mld. Kč na úhradu nákladů spojených se zabezpečením přípravy pro výkon státní správy. Pro rok 2002 byl tento příspěvek ve výši 1,1 mld. Kč. Financování výkonu státní správy obcí s rozšířenou působností je zabezpečeno několika zdroji:

- V návaznosti na přechod funkčních míst z OkÚ na obce s rozšířenou působností a kraje byl stanoven průměrný výdaj na jedno funkční místo zajišťující výkon správní činnosti a činí 333.995 Kč. Prostřednictvím krajských úřadů je uvolňována vždy jedna dvanáctina ročního objemu stanovených finančních prostředků jednotlivým obcím s rozšířenou působností.
- Výnosy ze správních rozhodnutí, která přísluší té obci, která rozhodnutí provedla.

- Obce s rozšířenou působností, jejichž úřad nesídlí ve vlastních budovách, ale v budovách státu, uzavírají smlouvy o vypůjčkách. V nich se stanoví, že nájemné se nebude hradit a provozní náklady (elektrická energie, voda, odpady, ostraha budov, úklid apod.) budou refundovány. Refundace se nevztahuje na poplatky spojené s výkonem státní správy v přenesené působnosti (internet, fax, telefon). Tyto služby budou zajišťovány, nikoli refundovány. Obec si bude také sama hradit výdaje spojené s obvyklým udržováním vypůjčených prostor (malování, opravy zámků, výměna okenních a dveřních skel apod.) a náklady na opravu poškození vypůjčených prostor, které sama způsobila.

Finanční náklady reformy na MěÚ Frýdlant

Příspěvek státu pro MěÚ Frýdlant byl ve výši 16,8 mil Kč (mimo mzdových nákladů). V roce 2002 – 6,7 mil Kč a v roce 2003 – 10,1 mil Kč. Celkem byly bezpodmínečné náklady (mimo rekonstrukci budovy) 7,7 mil Kč., z toho v roce 2002 byly náklady ve výši 5,052 mil Kč.

Tabulka č.6: Náklady na reformu na Městském úřadě Frýdlant

		Nutné výdaje v roce 2002
Strukturovaná kabeláž v nové budově	480 000,-	480 000,-
Informační technologie (kompletní SW a HW)	4 370 000,-	2 460 000,-
Telekomunikační zařízení a propojení budov	400 000,-	400 000,-
Zabezpečovací zařízení	180 000,-	180 000,-
Kartotéky (občanské průkazy, pasy, ...)	482 000,-	482 000,-
Kancelářský nábytek, příslušenství	1 440 000,-	1 050 000,-

Osobní automobil	300 000,-	
------------------	-----------	--

Zdroj: Interní materiály Městského úřadu Frýdlant v Čechách

Velká část výpočetní techniky (v hodnotě cca 1.800 000 Kč) přešla z OkÚ Liberec, úřad nedostal požadovaný počet PC.

4.3.4 Rozpočet 2005

Rozpočet územních samosprávných celků pro rok 2005 je koncipován jako deficitní, a to ve výši 4,8 mld. Kč. Příjmy jsou predikovány ve výši 293,1 mld. Kč a výdaje částkou 279,9 miliard Kč. Tabulka č.7 uvádí podrobnější údaje predikce podle položek příjmů a výdajů, a to v rozdělení na kraje a obce. Hlavním zdrojem financování územních rozpočtů jsou vlastní příjmy včetně převodů vlastních fondů hospodářské činnosti, ale zejména je tvoří příjmy z daní a poplatků. Druhou největší položkou příjmů jsou dotace ze státního rozpočtu a státních fondů. Celková predikce výdajů územních rozpočtů představuje uvedená částka 297,9 mld. Kč, z toho na běžné výdaje připadá 207,8 mld. Kč a kapitálové výdaje 90,1 mld. Kč.

Tabulka č.7: Predikce příjmů a výdajů územních rozpočtů v roce 2005 (mld. Kč)

	Celkem	Kraje	Obce
Daňové příjmy	140,4	14,5	125,9
Nedaňové příjmy	26,1	2,2	23,9
Kapitálové příjmy	12,4	0,3	12,1
Vlastní příjmy	178,9	17,0	161,9
Dotace z kap. VPS	46,4	21,3	25,1
Ostatní dotace	45,8	40,3	5,5
Dotace SR celkem	92,2	61,6	30,6
Dotace ze SF a NF	13,5	2,7	10,8
Úhrn dotací	105,7	64,3	41,4
Převody z vlastních fondů	8,5	-	8,5

Příjmy celkem	293,1	79,5	218,4
Výdaje celkem	297,9	79,5	218,4
Saldo	-4,8	1,8	-6,6

Zdroj: Deník veřejné správy [online]. [cit. 20.4.2005] < <http://denik.obce.cz/go/> >

Kraje

Návrh krajských rozpočtů zachovává zatím systém financování, uplatňovaný v roce 2004, tj. především formou dotací. Tyto dotace pro rok 2005 činí 61,6 mld. Kč. K příjmům je třeba připočítat daňové, nedaňové a kapitálové příjmy (17,0 mld. Kč) a dotace ze státních fondů (2,7 mld. Kč). V současné metodice se daňové příjmy na celkových příjmech podílejí 17,8 %.

Obce

Základem financování rozpočtů na místní úrovni jsou i nadále daňové příjmy, které činí 125,9 mld. Kč a jejich roční nárůst vykazuje 10,7 %. Dalším zdrojem financování jsou převody z fondů hospodářské činnosti (8,5 mld. Kč), nedaňové a kapitálové příjmy (36,0 mld. Kč) a dotace ze státního rozpočtu (30,6 mld. Kč) i ze státních fondů (10,8 mld. Kč).

Tabulka č. 8: Dotace ze státního rozpočtu v roce 2005

	Celkem	Kraje	Obce
Finanční vztahy SR k ÚR	43 206 839	20 163 350	23 043 489
příspěvek na výkon st. správy	1 187 984	1 187 984	-
příspěvek na výkon st.správy	2 760 045	-	2 760 045
příspěvek obcím III.	3 815 972	-	3 815 972
dotace na dávky soc. péče	13 317 000	-	13 317 000
dotace na financ. rozvoje	5 033 200	5 033 200	-
dopravní obslužnost (AUT)	3 048 025	3 048 025	-
dopravní obslužnost (ŽEL)	2 314 328	2 314 328	-
zdrav. zařízení	36 122	-	36 122
domovy důchodců	1 081 983	-	1 081 983
ústavy soc. péče	305 201	-	305 201
příspěvek na školství	1 488 845	-	1 488 845

zřizov. funkce krajů	8 579 813	8 579 813	-
zřizov. funkce obcí	238 321	-	238 321
Další prostředky	1 267 046	1 121 046	146 000
koord. romských poradců	5 000	5 000	-
závazky zdrav. zařízení	95 224	95 224	-
II. fáze reformy VS	55 822	55 822	
protiradonová opatření	40 000	40 000	
náhrady za rok 2004	50 000	50 000	-
zvláštní zákony	160 000	160 000	-
systém dávek soc. podpory	21 000	-	21 000
prevence kriminality	80 000	-	80 000
ochranné systémy Praha	45 000	-	45 000
ztráty dopravcům	715 000	715 000	-
Programy reprodukce majetku	1 962 251	52 159	1 910 092
Dotace ze st. rozpočtu celkem	46 436 136	21 336 555	25 099 581

Zdroj: Deník veřejné správy [online]. [cit. 20.4.2005] < <http://denik.obce.cz/go/> >

Dotace ze státního rozpočtu můžeme rozdělit do dvou bloků. První jsou dotace, které jsou součástí příloh k zákonu o státním rozpočtu (23,0 mld. Kč) a ostatní dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa (2,1 mld. Kč). Z kapitol jednotlivých ministerstev jsou dotace obcím ve výši 5,5 mld. Kč. Sem patří zejména dotace do infrastruktury (vodovody, kanalizace, průmyslové zóny, bytové a regionální programy atd.). Podrobnější rozpis položek jednotlivých dotací územních rozpočtů je uveden v tabulce č. 8.

Soubor dotací (příspěvků) ze státního rozpočtu zahrnutý ve vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí je převážně určen na částečnou úhradu výdajů ve školství, zdravotnictví, ústavech sociální péče a domovech důchodců. Patří sem také příspěvek na výkon státní správy v přenesené působnosti. Některé položky jsou uvedeny v tabulce č. 9.

Tabulka č. 9: Příspěvky na výkon státní správy (Kč na 100 obyvatel správního obvodu)

Částka	Výkon státní správy
1 372	všechny obce
3 464	matriky

23	zvláštní matriky
8 005	stavební úřad
12 820	pověřený úřad
11 829	hl.město Praha

Zdroj: Deník veřejné správy [online]. [cit. 20.4.2005] < <http://denik.obce.cz/go/> >

5 Dopady reformy

Jinak vnímají novou situaci občané, jinak představitelé územních samospráv. Nesporně došlo k posílení územních samospráv a přiblížení výkonu státní správy občanům, kteří mají nyní větší možnost ovlivnit rozhodování o veřejných záležitostech a rozvoji území prostřednictvím svých volených zástupců a jejich kontrolou. Přenosem prvoinstančního rozhodování v jednotlivých oblastech státní správy na nižší možnou úroveň veřejné správy se občanům zjednodušil kontakt s úřady - oproti minulosti, kdy některé žádosti podávali na pověřeném obecním úřadu, ale s jinými už museli cestovat na okresní úřad ve vzdálenějším městě.

Obecně lze konstatovat, že díky zodpovědnému přístupu představitelů 205 obcí s rozšířenou působností byl u těchto obcí od prvních dnů roku 2003 ve většině případů zajištěn plný výkon státní správy. Pokud se vyskytly problémy, měly převážně technicko-organizační charakter a byly během několika hodin, maximálně dnů, odstraněny.

Na druhou stranu se nyní často setkáváme s názorem, že státem poskytnuté finanční prostředky k zajištění výkonu státní správy nestačí. V minulých letech byli zástupci samosprávy přesvědčeni, že obce a kraje budou schopné vykonávat státní správu efektivněji a hospodárněji než stát. V současné době si musíme uvědomit, že prostředky poskytované státem v roce 2003 samosprávným orgánům jako příspěvek na výkon státní správy vychází ze schváleného státního rozpočtu pro tento rok. Zmíněným subjektům byly tedy podle rozsahu přenášených působností rozděleny finanční prostředky, které měly k dispozici v roce 2002 okresní úřady.

Názor daňového poplatníka a jeho představa o výši výdajů za činnost úřadů a úředníků se, ale pravděpodobně liší od představ státu a zejména od představ zástupců samospráv o dostatku financí pro výkon veřejné správy. A tímto směrem bychom se nejspíš dostali opět na začátek přípravy reformy veřejné správy, a to k argumentu, že samospráva bude jistě hospodárněji nakládat s veřejnými prostředky.

5.1 Dopady reformy na město Frýdlant v Čechách

Klady reformy pro město jsou značné posílení politického, hospodářského a kulturního postavení na základě historických odkazů (do roku 1960 byl Frýdlant okres, historicky významnější centrum než Liberec). Navrátí se mu tedy postupně pozice, která mu v minulosti náležela. Frýdlant byl vždy přirozeným centrem frýdlantského výběžku v oblasti politické, společenské a kulturní. Přínos „malého okresu“ pro občany tohoto regionu je jednoznačně kladný. Došlo k přiblížení státní správy, což je významné zejména pro okrajové oblasti výběžku. Ve frýdlantském výběžku cestovala většina občanů do Liberce vzdáleného dle místa bydliště 30 – 40 km. Nyní se jedná o nejdelší vzdálenost 15 km. Dříve si musel většinou občan vzít dovolenou, za stávající struktury dokáže vyřídit svoje záležitosti během jedné až dvou hodin. Nezanedbatelné jsou i vedlejší přínosy vzniku pověřeného úřadu s rozšířenou působností pro město Frýdlant, a to vznik nových pracovních míst (postupně se nahrazují dojíždějící delimitovaní pracovníci místními lidmi) a v souvislosti s tímto udržení zejména vysokoškolsky vzdělaných občanů ve Frýdlantu.

Závěr

II. etapa reformy veřejné správy byla přes mnohá úskalí a problémy při jejím uskutečňování úspěšně realizována. Vznikem 205 pověřených úřadů III. stupně se státní správa přiblížila k občanům a prohloubila se potřebná decentralizace systému veřejné správy, což byly hlavní předpokládané cíle reformy veřejné správy.

Chyby, které nastaly při realizaci (nedostatečné podmínky vzniklé úspěchaností reformy ze strany státních orgánů, územní rozdělení pověřených úřadů a jiné) byly a jsou postupně odstraňovány.

Město Frýdlant v Čechách se reformy veřejné správy zhostilo, dle mého názoru, velice dobře, o čemž svědčila zejména absence stížností občanů na fungování úřadu od 1.1.2003. I když se vše provádělo tzv. za pochodu, stanovené cíle se podařilo splnit a úřad fungoval

bez problémů. Základem byl vznik správně odhadnuté nové struktury úřadu a trpělivá personální práce při obsazování volných úřednických míst.

Celý frýdlantský výběžek, kde se nachází přibližně 24 tis. obyvatel, má dobře fungující pověřený úřad III. stupně, jehož geografická poloha je výhodně dostupná pro občany celého výběžku. Úspěšná realizace II. etapy reformy veřejné správy ve Frýdlantu bude jedním z dalších pilířů potřebného rozvoje frýdlantska.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

WRIGHT, G. a NEMEC, J.: *Management veřejné správy teorie a praxe*. Praha: Ekopress, 2003. ISBN 80-86119-70-X

PEKOVÁ, J. a PILNÝ, J.: *Veřejná správa a finance*. 1. vyd. Praha: Codex Bohemia, 1998. ISBN 80-85963-85-X

PEKOVÁ, J.: *Finance územní samosprávy - územní aspekty veřejných financí*. 1. vyd. Praha: Victoria publishing, 1995. ISBN 80-7187-024-2

PEKOVÁ, J.: *Místní rozpočty*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1997. ISBN 80-7079-704-5

JACKSON, P. M. a BROWN, C. V.: *Ekonomie veřejného sektoru*. Praha: Eurolex Bohemia, 2003. ISBN 80-86432-09-2

HAMERNÍKOVÁ, B.: *Veřejné finance*. 1. vyd. Praha: Victoria publishing, 1996. ISBN 80-7187-050-1

BUCHANAN, J. M.: *Veřejné finance v demokratickém systému*. 1. vyd. Praha: Computer Press, 1998. ISBN 80-7226-116-9

COLE, G. A.: *Management theory and practice*. 3. vyd. Continuum Publishing, 1990. ISBN 185805 1665

MAREK, J., aj.: *Reforma veřejné správy v České republice*. 1 vyd. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2003. ISBN 80-239-0225-3

Zákon č. 128/2000 o obcích (obecní zřízení)

Deník veřejné správy [online]. [cit. 20.4.2005] <<http://denik.obce.cz/go/>>

Veřejná správa-info [online]. [cit. 20.4.2005]
<<http://www.mvcr.cz/reforma/zpravy/zpravy.html>>

Informační server-Frydlant [online]. [cit. 20.4.2005] <<http://www.frydlantvc.cz/>>

Sektorová analýza měst české republiky [online]. [cit. 20.4.2005]
<http://www.crarating.com/cz/4_rating/reporty/sektor_mesta.htm>

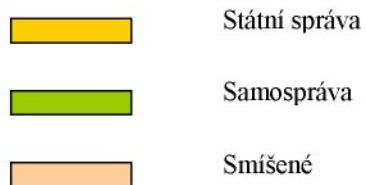
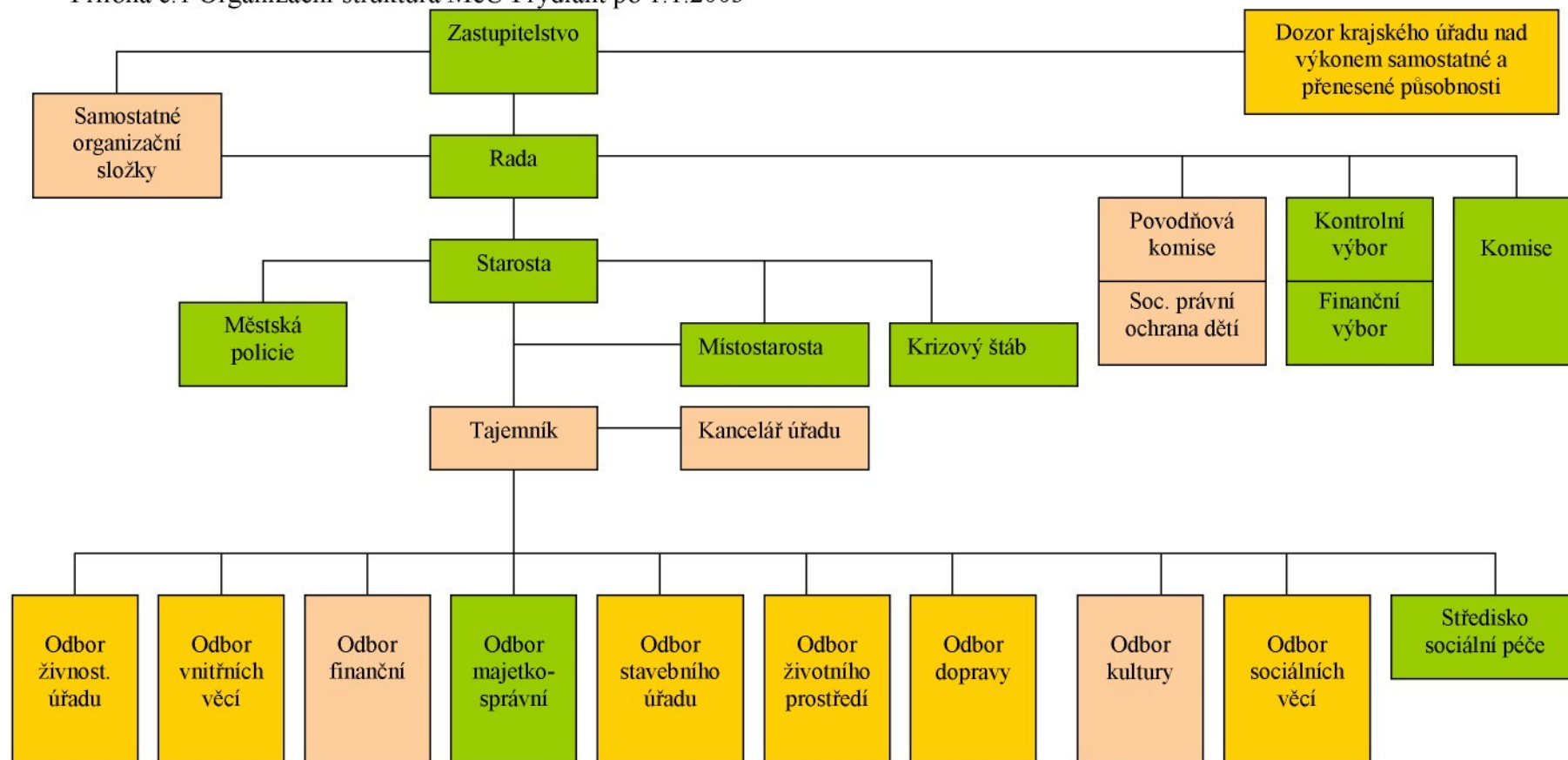
Interní materiály Městského úřadu Frydlant v Čechách

SEZNAM PŘÍLOH

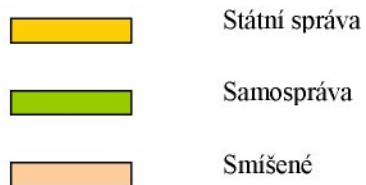
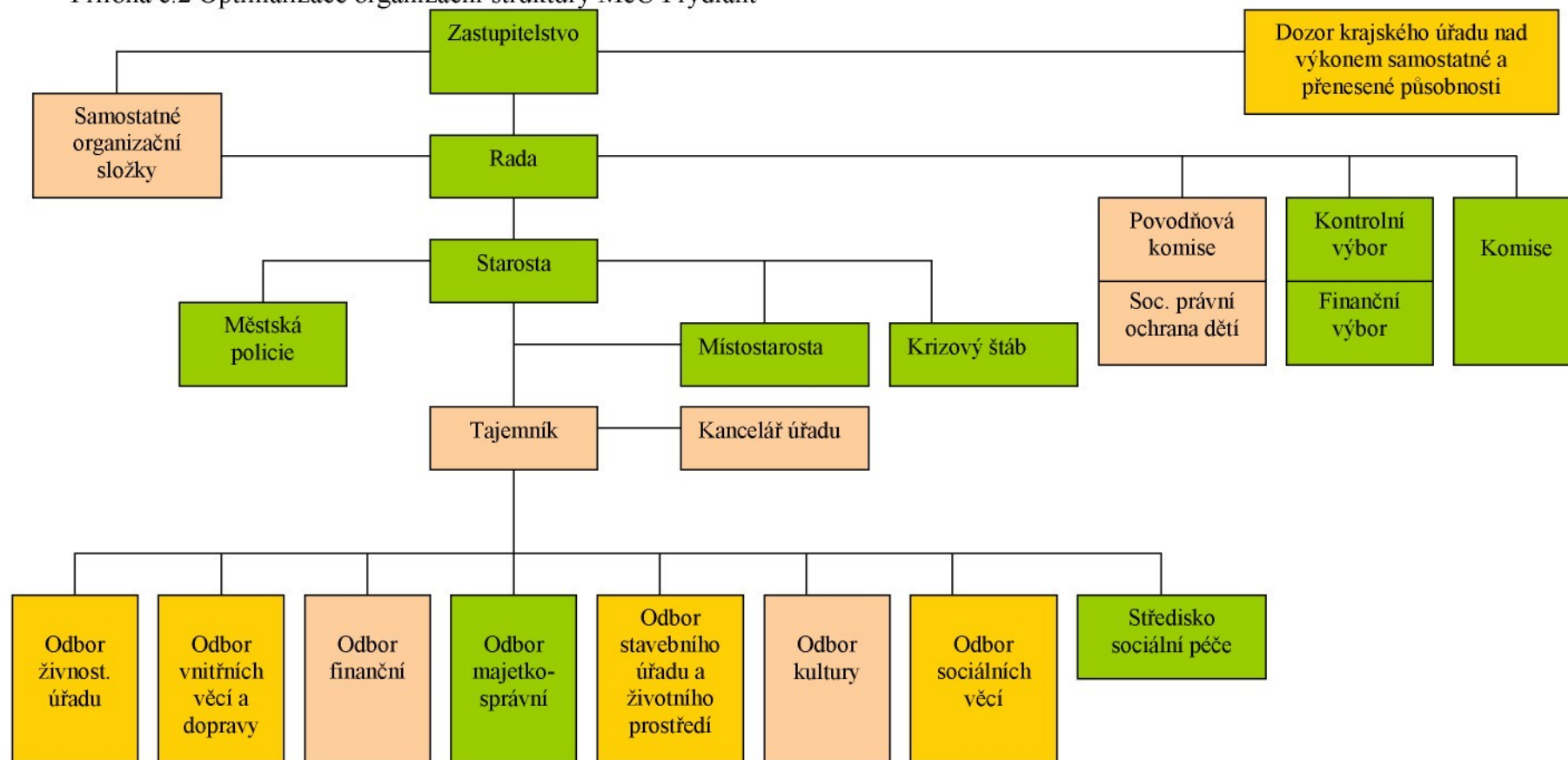
- 1 Organizační struktura MěÚ Frýdlant po 1.1.2003, 1str.
- 2 Optimalizace organizační struktury MěÚ Frýdlant, 1str.
- 3 Stavy zaměstnanců v obcích s rozšířenou působností po převodu zaměstnanců z bývalých OkÚ v rámci II. fáze reformy veřejné správy, 2 str.
- 4 Bilance nákladů a příjmu na výkon veřejné správy za 1. čtvrtletí 2003na MěÚ Frýdlant, 2 str.
- 5 Rozpočet města Frýdlant pro rok 2005, 4 str.

6 Prospekt města Frýdlant v Čechách

Příloha č.1 Organizační struktura MěÚ Frýdlant po 1.1.2003

Příloha č.2 Optimalizace organizační struktury MěÚ Frýdlant

Příloha č. 3

**Stavy zaměstnanců v obcích s rozšířenou působností po převodu zaměstnanců z bývalých OkÚ
v rámci II. fáze reformy veřejné správy**

A) Ve vztahu k obsazenosti delimitovaných funkčních míst

Kraj	1. stav k 31.12.2002	2. počet FM	3. obsazenost FM k 1.1.2003	4. předpokládaný stav k 1.1.2003	5. skutečnost k 1.1.2003	6. stav k 30.6.2003	7. stav k 30.9.2003	8. stav k 30. 6. 2003 v %	9. stav k 30. 9. 2003 v %
Středočeský	1 666	1 790	1 528	3 456	3 194	1 799	1 822	101%	102%
Jihočeský	1 082	1 009	818	2 091	1 900	968	981	96%	97%
Plzeňský	1 105	720	717	1 825	1 822	717	717	100%	100%
Karlovarský	695	471	471	1 166	1 166	471	471	100%	100%
Ústecký	1 686	1 250	967	2 936	2 653	1 038	991	83%	79%
Liberecký	1 018	669	578	1 687	1 596	595	594	89%	89%
Královéhradecký	1 033	891	915	1 924	1 948	791	790	89%	89%
Pardubický	1 155	848	701	2 003	1 856	662	661	78%	78%
Vysočina	924	878	784	1 802	1 708	764	765	87%	87%
Jihomoravský	2 467	1 244	1 627	3 711	4 094	1 675	1 681	135%	135%
Olomoucký	1 377	958	957	2 335	2 334	940	945	98%	99%
Zlínský	1 081	916	916	1 997	1 997	918	936	100%	102%
Moravskoslezský	2 455	1 525	1 112	3 980	3 567	1 064	1 050	70%	69%
Celkem	17 744	13 169	12 091	30 913	29 835	12 402	12 404	94%	94%

Legenda: Kraj - obsahuje souhrnné údaje za všechny obce s rozšířenou působností v příslušném kraji
FM – funkční místa

Stav zaměstnanců v obcích s rozšířenou působností po převodu zaměstnanců z bývalých OkÚ v rámci II. fáze reformy veřejné správy

B) Ve vztahu k celkovému počtu zaměstnanců

Kraj	1. stav k 31.12.2002	2. počet FM	3. obsazenost FM k 1.1.2003	4. předpokládaný stav k 1.1.2003	5. skutečnost k 1.1.2003	6. stav k 30.6.2003	7. stav k 30.9.2003	8. stav k 30. 6. 2003 v %	9. stav k 30. 9. 2003 v %
Středočeský	1 666	1 790	1 528	3 456	3 194	3 275	3 300	95%	95%
Jihočeský	1 082	1 009	818	2 091	1 900	2 056	2 085	98%	100%
Plzeňský	1 105	720	717	1 825	1 822	1 844	1 850	101%	101%
Karlovarský	695	471	471	1 166	1 166	1 134	1 138	97%	98%
Ústecký	1 686	1 250	967	2 936	2 653	2 687	2 579	92%	88%
Liberecký	1 018	669	578	1 687	1 596	1 499	1 497	89%	89%
Královéhradecký	1 033	891	915	1 924	1 948	1 901	1 901	99%	99%
Pardubický	1 155	848	701	2 003	1 856	1 522	1 540	76%	77%
Vysočina	924	878	784	1 802	1 708	1 704	1 714	95%	95%
Jihomoravský	2 467	1 244	1 627	3 711	4 094	3 165	3 182	85%	86%
Olomoucký	1 377	958	957	2 335	2 334	2 337	2 343	100%	100%
Zlínský	1 081	916	916	1 997	1 997	1 992	2 006	100%	100%
Moravskoslezský	2 455	1 525	1 112	3 980	3 567	4 150	4 166	104%	105%
Celkem	17 744	13 169	12 091	30 913	29 835	29 266	29 301	95%	95%

Příloha č. 4

Bilance nákladů a příjmu na výkon veřejné správy za 1. čtvrtletí 2003 na MěÚ Frýdlant

Skutečné výdaje na výkon veřejné správy za 1. čtvrtletí roku 2003

na MěÚ Frýdlant

Položka	Výdaje na samosprávné činnosti (tis. Kč)	Výdaje na výkon státní správy (tis. Kč)
1. Osobní výdaje celkem	2176	4234
z toho :platy zaměstnanců	1298	3029
odměny (starosta, místostarosta, MR, MZ..)	279	0
ostatní odměny		
ostatní osobní náklady	163	70
zvláštní orgány obce (komise apod.)		
pojištění celkem	385	1050
odvody do sociálního fondu	51	85
2. Provozní výdaje celkem	758	2399
z toho: voda	12	28
teplo	33	69
elektrická energie	12	36
pohonné hmoty	12	28
plyn		
poštovné	28	120
internet	2	22
služby radiokomunikací (poplatky za TV, R)	1	
bankovní poplatky (úroky z úvěrů apod.)	23	
právní služby	0	10
školení	2	58
služby zpracování dat (správa sítě)	10	265
nákup služeb (stravování apod.)	21	65
ostatní nákupy	120	210
opravy a údržba	18	56
cestovné	5	18
pohoštění	3	4
leasing	0	0
dary	9	0
pojištění (vozidla, budovy apod.)	140	143
nájemné (garáže, sály ...)	5	6
soudní poplatky, daně	50	4
kolky	2	3
HW + SW	180	1000
odborná literatura, tisk	5	38
informační materiál pro veřejnost	2	1
drobný hmotný materiál	51	210
náklady spoj. s uzavřením veřejnopráv. sml.	0	5
ostatní náklady		
3. Náklady vzniklé v souvislosti se zahraniční spoluprací celkem	12	2
4. Členské příspěvky obce		
Výdaje celkem	2946	6635

Skutečné příjmy za 1. čtvrtletí 2003

Položka	Příjmy ze samosprávné činnosti (tis. Kč)	Příjmy z výkonu státní správy (tis. Kč)
Příspěvek na výkon státní správy (matriky, stavební úřad, pověřený úřad)		913
Příspěvek na funkční místa dle UV č. 695 a 1247		4336
Příjmy vyplývající z veřejnoprávních smluv		9
Správní poplatky	50	453
Pokuty	16	57
Ostatní příjmy		
Příjmy celkem	66	5768

Rozpočet města (celková schválená částka pro rok 2003) 120 683 000,- Kč

Příloha č. 5 Rozpočet města Frýdlant pro rok 2005

Město FRÝDLANT

Návrh rozpočtu na rok 2005	Rozpočet 2004	Skutečnost 2004	Návrh rozpočtu 2005
PŘÍJMY			
1111 - Daň z příjmů fyzických osob ze ZVČ	10 200	11 471	11 200
1112 - Daň z příjmů fyzických osob ze SVČ	3 300	3 885	3 600
1121 - Daň z příjmů právnických osob	10 000	11 093	11 000
1211 - Daň z přidané hodnoty	15 300	16 347	16 100
1361 - Správní poplatky	2 500	3 610	2 600
1347 - Poplatky - hrací automaty	800	871	850
1332 - Poplatky za znečišťování ovzduší	20	3	10
1337 - Poplatek za likvidaci komunál. odpadu	2 940	2 894	3 000
1341 - Poplatky ze psů	200	261	250
1342 - Poplatek za rekreační pobyt	9	9	10
1343 - Poplatek za užív. veř. prostranství	30	81	50
1345 - Poplatek z ubytovací kapacity	40	23	30
1511 - Daň z nemovitostí	1 500	1 584	1 580
Příjmy daňové c e l k e m	46 839	52 132	50 280
1031 2111 200 - Lesní hospodářství	300	356	350
1069 2131 - Pronájem pozemků	60	40	60
2119 2343 - Úhrady z vydobýv. prostoru	7	7	7
3119 2122 - Odvody odpisů z budov školství	1 617	1 372	1 372
3612 2132 - Nájemné	300	345	300
3722 2132 227- Nájemné .A.S.A.	95	95	95
3612 2132 229 Nájemné SBH	4 400	5 349	5 000
3634 2132 230 - Nájemné TEPLA Frýdlant	4 800	4 800	4 800
3522 2132 510 - Nájemné Nemocnice Frýdlant	10	10	10
3313 2111 360 - Tržba kina	450	593	450
3314 2111 362 - Tržba městské knihovny	40	40	40
3315 2111 363 - Tržba městského muzea	10	11	10
3329 2111 364 - Tržba Betlém	15	16	15
3349 2111 - Tržby za Frýdlantský zpravodaj	35	33	35
3419 2111 223 - Zimní stadion	200	317	250
3612 2451 Splátka půjčky SBH	0	150	0
3632 2119 224 - Hřbitovní poplatky	230	195	200
3639 2123 - Odvod příspěvkové org. SMF	150	150	150
3639 228 - VPS	30	0	0

5311 2210 209 - Pokuty uložené městskou policií	100	297	200
4314 2111 211 - Tržby pečovatelské služby	100	177	130
6171 207 - Ost. příjmy za rozhlas, úroky a pod.	150	188	150
6310 2141- Příjmy z finančních operací	150	282	200
6402 2222 - Finanční vypořádání roku 2004		447	
6409 - 2324 - Přeplatky záloh min.období		107	135
6409 - 2119 - Ostatní nahodilé příjmy	50	87	50
Příjmy nedaňové c e l k e m	13 299	15 464	14 009
1069 3111 - Prodej pozemků	500	785	500
3612 3112 - Prodej ostatních nemovitostí	1 000	4 022	1 000
3612 3112 - 2. splátka plynofikace	2 200	2 200	2 500
Příjmy kapitálové c e l k e m	3 700	7 007	4 000
Dávky sociální péče UZ 98 072	34 000	43 300	34 000
Příspěvek obcím s rozšířenou působností, výkon st. správy a na školství	20 003	20 003	20 182
Dotace na prevenci - POSEC		150	75
4121 - Neinvest. dotace od obcí	740	934	740
Dotace a převody celkem	54 743	64 387	54 997
P Ř Í J M Y C E L K E M	118 581	138 990	123 286
z toho příjmy běžné	114 881	131 983	119 286
Příjem-financování - přijatý úvěr		29 000	

Město FRÝDLANT

Návrh rozpočtu na rok 2005	Rozpočet 2004	Skutečnost 2004	Návrh rozpočtu 2005
V Ý D A J E			
0312 - Základní škola a základní umělecká škola Frýdlant - provoz	7 500	7 500	6 700
0312 - Odpisy budov - ZŠ a ZUŠ Frýdlant	996	814	574
0315 - Speciální školy - provoz	650	650	800
0312 - Odpisy budov - Speciální školy	621	558	558
0339 - CJ - provoz			1 300
0339 - Odpisy			240
0339 - Úroky z úvěru			1 373
Opravy budov - školství	1 500	1 540	1 700
Energetický audit - školství	0		300
Školství	11 267	11 062	13 545
0211 - Středisko sociální péče	1 612	1 480	1 475
§ 4174 - Dávky sociální péče pro staré občany UZ 98072	200	148	170
§ 4175 - Dávky sociální péče pro rodinu a děti UZ 98072	29 900	30 951	25 800

§ 4176 - Dávky sociální péče pro sociálně vyloučené UZ 98072	200	0	0
§ 4181 - Příspěvek při péči o osobu blízkou UZ 98272	3 000	4 486	2 000
§ 4182 - Příspěvek na zvláštní pomůcky UZ 98272	300	849	500
§ 4186 - Příspěvek na individuál.dopr.prostř. UZ 98072	0	24	30
§ 4199 - Ostatní dávky povahy soc. zabezp. UZ 98072	400	121	500
0272 - dávky soc. péče vyplacené úřadem III. Stupně	0	5 464	5 000
§ 4341 - Sociální pomoc	50	0	20
§ 4339 SPO příprava žadatelů náhradní rod. péče	50	16	50
Sociální péče	33 900	43 539	35 545
0360 - Kino	942	1 142	1 467
0362 - Městská knihovna	1 104	1 038	1 156
0363 - Městské muzeum	644	617	677
§ 3319 - Ostatní kulturní akce	150	111	545
§ 3329 - 364 - Péče o památky (BETLEM)	35	5	45
§ 3349 - Frýdlantský zpravodaj	165	165	180
§ 3399 - Občanské záležitosti	65	36	100
§ 3322 - Opravy památek	300	747	200
Kultura celkem	3 405	3 861	4 370
0206 - Funkcionáři, MR, MZ	1 503	1 527	1 503
0207 - Správa MěÚ	23 800	24 846	24 956
0208 - Radnice	910	697	416
02081 Administrativní budova čp. 48	710	448	458
0205 - Sociální fond MěÚ	705	801	990
Správa celkem	27 628	28 319	28 323
0201 - Hasiči Frýdlant	887	823	900
0202 - Hasiči Větrov	75	46	75
0209 - Městská policie	1 116	1 142	1 166
§ 6320 - Pojištění majetku živelné a odpov.	700	700	700
§ 2140 - Propagace a informační systém	200	359	250
Ostatní celkem	2 978	3 070	3 091
§ 2212 227- Zimní a letní údržba silnic	1 700	1 413	1 700
§ 2212 231- Opravy chodníků a komunikací	3 000	934	2 000
§ 3419 221- Hřiště	80	149	90
§ 3419 223 - Provoz zimního stadionu	1 200	1 748	1 249
§ 3612 229 - Bytové hospodářství	4 400	5 859	5 000
§ 3631 225 - Veřejné osvětlení	1 400	1 434	1 550
§ 3632 224 - Hřbitov	400	314	300
§ 3722 227 - Úklid veř.prostr-koše, kontejnery	1 250	1 527	1 500
§ 3722 232 - Komunální odpady	3 500	3 875	4 350
§ 3725 Odměny školám za sběr odpadu	46	115	0
§ 3639 228 - VPS	1 721	1 458	1 364
§ 3639 233 - VPP - úřad práce	879	2 528	879
§ 3639 Údržba majetku města	2 900	3 134	2 042
§ 3634 230 - Teplo - úroky z úvěru a opravy budov	2 230	2 005	1 186
§ 3745 226 - Péče o veřejnou zeleň	650	884	650
Komunální služby celkem	25 356	27 377	23 860
§ 1031 200 - Les	300	617	350
§ 1069 - Pozemky	80	197	50

§ 2221 5323 Dopravní obslužnost	673	673	673
§ 2321 Čištění balastních vod	1 400	1 146	1 400
§ 2339 - Ochrana vodních toků - vodní hospodářství	100	0	0
§2229 - Dopravní značení a ost. výdaje na sil. dopravu	60	60	0
§ 3541 Protidrogová činnost POSEC	300	369	375
§ 6409 5364 Finanční vypořádání roku 2004	844	1 111	1 257
6409 5229 Příspěvky	150	484	130
Rozpočtová rezerva - krizové řízení	0	0	108
Mezisoučet	3 907	4 657	4 343
Běžné výdaje celkem	108 441	121 885	113 077
Kapitálové výdaje celkem	12 435	44 721	12 358
Financování	3 300	3 300	5 900
V Ý D A J E C E L K E M	124 176	169 906	131 335

Město FRÝDLANT

Souhrnný rozpočet na rok 2005			
Běžné příjmy rozpočtu 2005	114 881		119 286
Běžné výdaje rozpočtu 2005	108 441		113 077
PŘEBYTEK běžného rozpočtu a převod do kapitál. rozpočtu	6 440		6 209

Cellkový rozpočet - rekapitulace

Běžné příjmy	114 881		119 286
Kapitálové příjmy	3 700		4 000
Běžné výdaje	108 441		113 077
Kapitálové výdaje	12 435		12 358
Financování	3 300		5 900
SCHODEK rozpočtu roku 2005	-5 595		-8 049

STAV FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ

Poč. stav finančních prostředků k 1. 1. 2005(kl. 1. 2004)	23 822		28 110
Příjmy běžné a kapitálové celkem	118 581		123 286
Výdaje běžné, kapitálové a financování	124 176		131 335
Zůstatek fin. prostředků k 31. 12. 2005 (k 31. 12. 2004)	18 227		20 061

Příloha č. 6 Prospekt města Frýdlant v Čechách